

Fra: Jette Linnemann [jlinor@statsforvaltning.dk]
Sendt: 30. oktober 2012 11:45
Til: Stine Maria Tolstrup Christensen
Emne: SV: Høring over Retspelejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (bet. nr. 1530/2012)

Det er foreningen af statsforvaltningsdirektører.

MVH Jette

Fra: Stine Maria Tolstrup Christensen [mailto:stc@jm.dk]
Sendt: 30. oktober 2012 11:43
Til: Jette Linnemann
Emne: SV: Høring over Retspelejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (bet. nr. 1530/2012)

Kære Jette Linnemann

Tak for tilbagemeldingen. Jeg er ved at skrive en kommenteret høringsoversigt og for god ordens skyld skal jeg lige høre, om tilbagemeldingen dækker både foreningen af statsforvaltningsdirektører og foreningen af statsforvaltningsjurister?

Med venlig hilsen

Stine Maria Tolstrup Christensen
Fuldmægtig

Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8749
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Fra: Jette Linnemann [mailto:jlinor@statsforvaltning.dk]
Sendt: 30. oktober 2012 11:34
Til: Stine Maria Tolstrup Christensen
Emne: VS: Høring over Retspelejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (bet. nr. 1530/2012)

Kære Stine Maria Tolstrup Christensen

Statsforvaltningerne har ingen bemærkninger til Betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII.

Med venlig hilsen

Statsforvaltningen Nordjylland

Jette S. Linnemann

Souschef

Østre Landsret
Præsidenten

Den 12 JUNI 2012
J.nr. 40A-ØL-24-12
Init: mbm

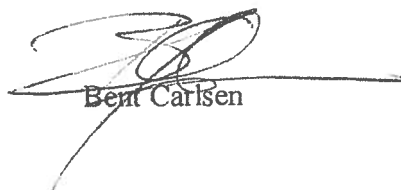
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

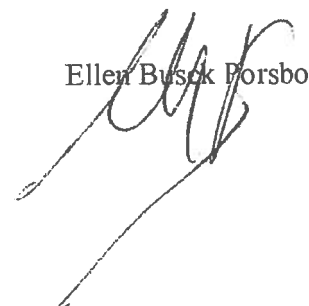
Justitsministeriet har ved brev af 20. april 2012 (sagsnr. 2012-740-0094) anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

I den anledning skal jeg meddele, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til bemærkninger. Dog skal anføres, at Østre Landsrets funktion som appelinstant for Sø- og Handelsrettens afgørelser vil medføre en merbelastning af landsretten, hvilket vil kunne forlænge de i forvejen lange sagsbehandlingstider i landsretten.

Dette svar sendes elektronisk til jm@jm.dk med kopi til post@domstolsstyrelsen.dk.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Forsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-22-12
Den 08/06-2012

Justitsministeriet har ved brev af 20. april 2012 anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

Landsrettens præsident har anmodet mig om at forestå behandlingen af hørings sagen.

Sagen er drøftet med landsrettens øvrige dommere på et plenarmøde i dag, og jeg skal herefter udtale, at betænkningen ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Dette svar sendes alene elektronisk og til jm@jm.dk.

Der henvises til sagsnr. 2012-740-0094.

Med venlig hilsen

Kristian Petersen

fg.

Sø- og Handelsretten
Retspræsidenten

Jmt. mødt.
- 4 JUNI 2012

Den 1. juni 2012

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Ved brev af 20. april 2012 har Justitsministeriet anmodet Sø- og Handelsretten om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (midlertidig afgørelse om forbud og påbud).

1: Indledende bemærkninger

Retsplejerådets forslag til nye regler om forbud og indførelse af hjemmel til at udstede påbud indebærer, at disse sager overføres fra fogedretterne til byretternes retsafdelinger og til Sø- og Handelsretten. Forslagene indebærer endvidere, at der åbnes mulighed for kollegial behandling af disse sager og at tilkalde sagkyndige retsmedlemmer.

Retsplejerådet udtaler (betænkningen s. 15), at det må forventes, at de foreslåede ændringer samlet set vil betyde, at behandlingen af sager om forbud m.v. vil få større kvalitet og blive mere effektive.

Sø- og Handelsretten er enig i dette overordnede synspunkt.

Ved den seneste ændring af reglerne i lov nr. 731 af 7. december 1988 blev reglerne om behandling af forbudssager ændret ganske væsentligt og blev i et ikke helt ubetydeligt omfang tilnærmeth reglerne om behandlingen af civile sager. Af forarbejderne til disse regler fremgår, at det allerede ved sidste ændring var Retsplejerådets anbefaling, at forbudssagerne på grund af disses kompleksitet og indgribende betydning for parterne blev behandlet af dommere eller meget erfarne retsassessorer.

I praksis behandles de fleste forbudssager ved byretterne imidlertid af de dommerfuldmægtige og retsassessorer, som også behandler rettens øvrige fogedsager.

Kompleksiteten og betydningen for parterne af domstolens afgørelser om forbud er ikke siden sidste lovændring blevet mindre, snarere tværtimod, og det synes derfor velbegrundet nu at overføre kompetencen til at træffe disse foreløbige afgørelser til byretternes retsafdelinger og Sø- og Handelsrettens retsafdeling.

For så vidt angår de sager, hvor kompetencen foreslås henlagt til Sø- og Handelsrettens retsafdeling, bemærkes, at de sager, som er omfattet af Retsplejelovens §§ 225 og 227, alle er karakteriseret ved, at de på landsplan er få i antal, at de ofte er meget komplekse, såvel faktisk som juridisk, at rettens dommere har specialiseret sig i de retsområder, som er henlagt til Sø- og Handelsretten, og endelig at der i de civile domssager, som behandles i Sø- og Handelsretten, altid medvirker sagkyndige dommere. Sø- og Handelsretten råder derfor over et rutineret og højt kvalificeret korps af sagkyndige medlemmer, som vil kunne inddrages i behandlingen af sager om forbud og påbud og formentlig ofte vil blive det som følge af sagernes særlige karakter.

Som anført af Clement Salung Petersen, hvis synspunkter er gengivet i betænkningen s. 64 – 65, har der under de gældende regler, navnlig i de vanskelige forbudssager som vedrører immaterielle rettigheder, været en tendens til, at fogedforbuddet af flere grunde ofte blev den eneste retsavgørelse, der tager stilling til parternes tvist. Da de gældende regler om forbud ikke lever op til de krav til tvistløsning, der stilles i den ordinære domsproces (som i disse sager i al væsentlighed udspiller sig i Sø- og Handelsretten), opstår der en risiko for fejl og misbrug af forbudsinstittet. Denne risiko elimineres ved Retsplejerådets forslag i al væsentlighed i de af retsplejelovens §§ 225 og 227 omhandlede sager, men kun såfremt kompetencen til at nedlægge forbud og udstede påbud henlægges til Sø- og Handelsretten, idet ingen byret på disse retsområder vil kunne opnå den fornødne kritiske masse af sager til at opbygge en egentlig ekspertise, heller ikke selv om flere byretter måtte samarbejde om behandlingen af sagerne. En sådan ordning med samarbejde mellem flere byretter ville i øvrigt stride mod anbefalingerne fra Domstolenes Strukturkommission i betænkning 98/2001, siderne 222 – 236.

Såfremt Sø- og Handelsretten tillægges kompetencen til at behandle sager om forbud og påbud, som foreslået af Retsplejerådet, vil dette ikke påføre parterne eller domstolenes professionelle brugere, advokaterne, ulemper, idet Sø- og Handelsrettens virkeområde er hele landet. Retten har hovedsæde i København, men retten kan i medfør af retsplejelovens § 17, stk. 4 og 5 sættes i hele landet, hvor det måtte være hensigtsmæssigt. Denne hjemmel vil der formentlig ganske ofte være grund til at gøre brug af netop i sager om forbud og påbud.

Sø- og Handelsretten, som allerede ganske ofte i civile sager sættes uden for hovedsædet, hvis en part anmoder herom, vil naturligvis afsætte de nødvendige ressourcer til at sikre, at ingen parter påføres unødvendige ulemper eller meromkostninger, alene fordi Sø- og Handelsrettens kompetence ønskes inddraget i sagens behandling.

2: Bemærkninger til Retsplejerådets overvejelser

Sø- og Handelsretten kan tiltræde Retsplejerådets overvejelser i kap. 5.2 og bemærker til dette afsnit særligt, at Sø- og Handelsretten er enig med Retsplejerådet i, at retten har en sådan størrelse, at forbuds- og påbudssager, som måtte blive henlagt til retten, vil kunne berammes og behandles hurtigt, idet Præsidenten i medfør af retsplejelovens § 16 vil kunne fordele disse sager mellem rettens vicepræsidenter og dommere, og Præsidenten vil også selv kunne indgå i fordelingen, på samme måde som det sker i civile sager.

Som følge af sagernes særlige karakter og de ressource- og retssikkerhedsmæssige fordele, der er forbundet med at lade rettens rutinerede faste dommere behandle sagerne, vil det i Sø- og Handelsretten formentlig kun sjældent kunne komme på tale at lade andre jurister end de udnævnte dommere beklæde retten i disse sager.

Sø- og Handelsretten kan af de grunde, Retsplejerådet anfører, tiltræde, at sager om forbud og påbud skal indbringes for byretternes retsafdelinger eller Sø- og Handelsrettens retsafdeling som selvstændige sager, og at de kendelser, der afsiges, påkæres til landsretten.

I kap. 5.3. fremsætter Retsplejerådet forslag om at indføre en udtrykkelig hjemmel til, at byretten eller Sø- og Handelsretten skal kunne pålægge en part at foretage sig noget, eller tåle at der bliver foretaget noget, hvilket indebærer, at der tilvejebringes lovhjemmel for den retspraksis, der har udviklet sig i forhold til accessoriske handlepligter efter de nugældende regler. Sø- og Handelsretten har imidlertid noteret sig, at et påbud dog ikke kan gå længere end det, der er nødvendigt for at etablere en tilfredsstillende midlertidig retstilstand. Et eventuelt lovforslag bør efter Sø- og Handelsrettens opfattelse uddybe Retsplejerådets overvejelser om anvendelsesområdet for påbud.

For så vidt angår Retsplejerådets overvejelser om den fremtidige behandling af bevissikringssager kan Sø- og Handelsretten tiltræde, at disse sager undergives særskilt behandling i fogedret-

ten, men SØ- og Handelsretten skal dog pege på muligheden for, at lovforslaget ændres, således at der åbnes mulighed for, at SØ- og Handelsretten også kan behandle sager om bevissikring i forbindelse med en forbuds- eller påbudssag, såfremt det findes hensigtsmæssigt.

SØ- og Handelsretten vil naturligvis være indstillet på at følge Retsplejerådets anbefaling om at koordinere behandlingen af en forbudssag i SØ- og Handelsretten med en bevissikrings sag i fogedretten.

SØ- og Handelsretten, som efter de gældende regler tager stilling til lovligheden af såvel forbudet som afgørelser om bevissikring i de i retsplejelovens §§ 225 og 227 omhandlede sager fra alle landets fogedretter, kan konstatere, at der i et ikke ubetydeligt omfang sker en sammenblanding af forbuds- og bevissikringsbetingelserne, og at de enkelte retsskridt under fogedsagen ikke altid klart kan henføres til det ene eller det andet retsmiddel.

SØ- og Handelsretten lægger til grund, at prøvelsen af fogedrettens afgørelser i bevissikringssager fortsat vil kunne inddrages i en civil sag anlagt i SØ- og Handelsretten.

SØ- og Handelsretten kan tiltræde Retsplejerådets overvejelser i kap. 5.4 og 5.5.

I kap. 5.6 foreslår Retsplejerådet, at værnetingsreglen i forbuds- og påbudssager ændres således, at reglerne i retsplejelovens kap. 22 skal finde anvendelse i deres helhed.

SØ- og Handelsretten kan tiltræde dette forslag, som navnlig i visse sager om krænkelse af immaterielle rettigheder kan have stor praksis betydning.

SØ- og Handelsretten kan endvidere tiltræde Retsplejerådets forslag om, at der i forbuds- og påbudssager åbnes mulighed for kollegial behandling og tilkaldelse af sagkyndige medlemmer.

Når henses til, at forbud kan være en særdeles indgribende foranstaltning, og at et forbud i en række tilfælde – især i sager om immaterielle rettigheder – i realiteten ofte vil udgøre den endelige retsafgørelse, bør retten være lydhør over for parternes ønske om kollegial behandling og tilkaldelse af sagkyndig dommer.

For de særlige forbuds- og påbudssager, som efter forslaget kan henlægges til SØ- og Handelsretten, vil det formentlig ofte være påkrævet, at retten tiltrædes af sagkyndige medlemmer, idet der navnlig i sager om patenter, brugsmønstre, men i et vist omfang også i sager om design og varemærkerettigheder, vil blive fremlagt en række ensidigt indhentede erklæringer af kompliceret indhold, som skal danne grundlag for rettens afgørelse, og som kræver sagkyndig medvirken.

SØ- og Handelsretten kan i det hele tiltræde Retsplejerådets overvejelser i kap. 5.7.

I kap. 5.8 foreslår Retsplejerådet, at byretternes retsafdelinger og SØ- og Handelsrettens retsafdeling i forbindelse med, at der nedlægges et forbud eller udstedes et påbud, skal kunne træffe bestemmelser om beslaglæggelse. SØ- og Handelsretten kan tiltræde Retsplejerådets overvejelser herom, herunder at SØ- og Handelsretten skal kunne henvise en begæring om beslaglæggelse, som fremsættes samtidig med begæringen om forbud eller påbud, til behandling i fogedretten, hvis forbuds- eller påbudssagens behandling vil blive unødigt forsinket, såfremt retten også skal forholde sig til spørgsmålet om beslaglæggelse.

SØ- og Handelsretten har ikke bemærkninger til Retsplejerådets overvejelser i kap. 5.9.

I kap. 5.10. foreslår Retsplejerådet, at den, der har anmodet om forbud eller påbud, inden to uger, efter der er truffet endelig afgørelse, skal anlægge eller indlede en sag om den rettighed, der påstås krænkelse.

Da Retsplejerrådet ikke har foreslået ændringer i retsplejelovens § 225 eller § 227, må Sø- og Handelsretten lægge til grund, at en part i medfør af § 225, stk. 3 vil kunne kræve sagen henvist til Sø- og Handelsretten, uagtet at afgørelsen om forbud eller påbud er truffet af en byrets retsafdeling. Antages dette ikke, vil Sø- og Handelsrettens stilling som specialdomstol kunne blive udhulet, og retsstillingen for de sagsøgte, som ønsker inddragelse af Sø- og Handelsrettens særlige kompetence, vil blive væsentligt forringet. Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for så vidt angår henvisningsreglen i § 227.

Sø- og Handelsretten kan tilslutte Retsplejerrådets overvejelser i kap. 5.11, herunder de foreslåede kæreregler.

I kap. 5.12 behandler Retsplejerrådet spørgsmålet om inhabilitet. Sø- og Handelsretten er enig med Retsplejerrådet i, at der i de tilfælde, hvor en forbuds- eller påbudsafgørelse ikke præjudicerer afgørelsen i den civile sag, samt i tilfælde hvor forbuds- og påbudssagen og den civile sag behandles samtidig i medfør af retsplejelovens § 254, kan være forbundet betydelige ressourcemæssige besparelser ved at lade samme dommer (dommere) og eventuelt også sagkyndige medlemmer behandle med sager.

Selv i tilfælde, hvor der til behandlingen af den civile domssag må sættes et nyt ”hold”, vil der i Sø- og Handelsrettens sager være ressourcemæssige besparelser forbundet med, at retten sættes med såvel juridiske dommere som sagkyndige medlemmer med betydelig rutine på det pågældende retsområde. Det må endvidere antages, at det kvalitetsløft, der tilføres forbuds- og påbudssagerne, også i de tilfælde, hvor den civile domssag behandles af andre dommere, vil lette behandle behandlingen af denne sag.

Retsplejerrådets overvejelser i kap. 5.13 giver ikke anledning til bemærkninger.

I kap. 5.14 foreslår Retsplejerrådet, at Sø- og Handelsrettens afgørelser i forbuds- og påbudssager skal kunne kæres til Østre Landsret, uanset rettens afgørelser i de civile sager kan indbringes direkte til Højesteret. En sådan ordning kendes allerede for så vidt angår Sø- og Handelsrettens afgørelser i forbudssager om EF-varemærker og EF-design, og dette har ikke givet anledning til problemer i praksis. Sø- og Handelsretten kan derfor tilslutte sig Retsplejerrådets forslag.

3: Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Som allerede anført er Sø- og Handelsretten enig i, at der åbnes mulighed for kollegial behandling og medvirken af sagkyndige medlemmer under den fremtidige behandling af sager om forbud og påbud i byretternes retsafdelinger og Sø- og Handelsrettens retsafdeling.

Da der på grund af sagernes særlige karakter altid medvirker sagkyndige medlemmer ved behandlingen af domssager ved Sø- og Handelsretten, må det forventes, at der i de forbuds- og påbudssager, der i fremtiden vil kunne behandles i Sø- og Handelsretten, meget ofte vil være behov for, at retten har samme sammensætning som i domssagerne. Sø- og Handelsretten lægger til grund, at retten i forbuds- og påbudssager, som vedrører sager, hvor Forbrugerombudsmanden er part, og sager, hvor fagkundskab til ansættelsesforhold har særlig betydning, skal sammensættes på samme måde som i civile retssager (retsplejelovens § 94, stk. 1). Sø- og Handelsretten har endvidere med tilfredshed noteret, at retten også i forbuds- og påbudssager i ganske særlige tilfælde har mulighed for at sætte retten med fire sagkyndige medlemmer.

Til § 347a.

Bestemmelsen viderefører gældende ret, når bortses fra, at det er tilsigtet, at en part i videre omfang end i dag vil kunne pålægges pligter til at foretage handlinger eller tåle noget. De eksempler på handlepligter, der er anført i bemærkningerne, angår imidlertid handlepligter som allere-

de efter forarbejderne til de nugældende regler kan pålægges den, der rammes af et forbud. Der er efter SØ- og Handelsrettens opfattelse behov for, at Justitsministeriet i bemærkningerne til et eventuelt kommende lovforslag udbygger forarbejderne med flere eksempler på, hvilke handle- og tålepligter retten kan lade indgå i et påbud, som ikke må gå videre, end hensynet til etablering af en tilfredsstillende retstilstand kræver.

Til forslaget § 347a, stk. 3 bemærkes, at der kan tænkes en række situationer, hvor det både vil være forsvarligt og hensigtsmæssigt, at retsafdelingen i forbindelse med behandlingen af en sag om forbud eller påbud tager stilling til en begæring om bevissikring, i hvert tilfælde for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt betingelserne er opfyldt. Gennemførelsen af selve bevissikringssagen på grundlag af kendelsen fra byrettens retsafdeling eller SØ- og Handelsretten kunne derefter overlades til den stedlige fogedret, jfr. retsplejelovens kap. 57a. En sådan ordning vil reelt forfølge de samme hensyn som den foreslåede kompetence for retsafdelingen i forslaget § 347m om beslaglæggelse.

Til § 347b.

SØ- og Handelsretten kan tiltræde, at begge parter skal kunne begære en sag om forbud eller påbud henvist til SØ- og Handelsretten i medfør af retsplejelovens § 227. I praksis vil det formentlig især være principielle sager om ansættelsesretlige forhold, som vil blive begæret henvist.

Retsplejelovens § 227 omfatter sager, hvor den civile domssag ikke vil kunne anlægges direkte ved SØ- og Handelsretten. En begæring om henvisning vil derfor kunne forekomme fra begge parter side. Den, der indgiver en anmodning om forbud eller påbud, kan begære henvisning allerede i forbindelse med, at anmodningen indgives, og der bør i disse tilfælde ikke være noget til hinder for, at byretten træffer en afgørelse om henvisning, inden modparten inddrages, især i de tilfælde hvor forbuds- eller påbudsforretningen begæres foretaget uden forudgående underretning i medfør af lovforslagets § 347g, stk. 4.2. punktum.

I alle andre tilfælde bør en anmodning om henvisning af forbuds- og påbudssagen kunne fremsættes af begge parter under det i § 347g, stk. 1 omhandlede retsmøde. Fremsættes en begæring om henvisning, bør retten tage stilling hertil og eventuelt afvente en kærebehandling heraf, inden bevisførelsen påbegyndes, med mindre formålet med forbuds- og påbudssagen vil blive forspildt jfr. princippet i lovforslagets § 347c, 3.

SØ- og Handelsretten lægger til grund, at formuleringen af § 347b og bemærkningerne hertil indebærer, at henvisningsreglen i § 225, stk. 3, også finder anvendelse på sager omfattet af kap. 23b. Dette indebærer, at byrettens retsafdeling **skal** imødekomme en begæring om henvisning til SØ- og Handelsretten af forbuds- og påbudsanmodninger i sager, som er omfattet af SØ- og Handelsrettens saglige kompetence efter retsplejelovens § 225, stk. 2. Det vil antageligt i vidt omfang være den, som anmodningen rettes imod, som kan tænkes at fremsætte en sådan begæring om henvisning.

I forbindelse med et lovforslag bør det af bemærkningerne til § 347b fremgå, at SØ- og Handelsretten er en landsdækkende ret, som i medfør af § 17, stk. 4 og 5 kan sættes uden for hovedtingstedet i København, og at dette formentlig ganske ofte vil være påkrævet i sager om forbud og påbud. Det bør i bemærkningerne fremhæves, at det derfor ikke er geografiske, men saglige kriterier, som bør være afgørende for, om en anmodning om forbud eller påbud indgives til en byrets retsafdeling eller til SØ- og Handelsretten.

Bestemmelserne i lovforslagets § 347c,d,e og f giver ikke SØ- og Handelsretten anledning til særlige bemærkninger.

For så vidt angår lovforslaget § 347g, stk. 4 skal SØ- og Handelsretten fremhæve, at også SØ- og Handelsretten vil kunne behandle forbuds- og påbudsbegæringer med kort varsel uden forudgå-

ende underretning af modparten, idet retten i sådanne sager nødvendigvis vil sættes, hvor det er hensigtsmæssigt.

For så vidt angår lovforslagets § 347g, stk. 4 bør det i bemærkningerne til fremtidige lovbestemmelser præciseres, at SØ- og Handelsretten også vil kunne anvende tilsigelse i de i stk. 4, første punktum anførte tilfælde, når retten i medfør af retsplejelovens § 17, stk. 4 eller 5, sættes uden for hovedtingstedet i København.

Da SØ- og Handelsretten har ordinært tingsted i København, bør reglen i lovforslagets § 347g, stk. 5, andet punktum også udstrækkes til SØ- og Handelsretten i de sager, hvor retten sættes på hovedtingstedet.

Bestemmelserne i lovforslagets § 347h-n, giver ikke SØ- og Handelsretten anledning til bemærkninger.

Af lovforslagets § 347o, stk. 1 fremgår, at den i første punktum omhandlede civile sag ifølge stk. 1, sidste punktum, skal anlægges ved den ret, som har behandlet anmodningen om forbud eller påbud i første instans. Gennemføres forslaget i den foreliggende udformning, vil det indebære en i betænkningen uomtalt, og derfor formentlig utilsigtet, indskrænkning af SØ- og Handelsrettens saglige kompetence.

I civile sager omfattet af retsplejelovens § 225, stk. 2 kan en sagsøger frit vælge at anlægge den civile sag ved en byret eller ved SØ- og Handelsretten. Anlægges sagen ved byretten, kan begge parter i medfør af retsplejelovens § 225, stk. 3 kræve den henvist til SØ- og Handelsretten.

Der er ikke i betænkningen holdepunkter for at antage, at Retsplejerådet ved sit forslag har tilsigtet at ændre denne retstilstand eller at afskære parterne fra at begære en civil sag af principiel karakter om den ret, som er beskyttet ved et forbud eller et påbud, henvist til landsretten i medfør af § 226 eller til SØ- og Handelsretten i medfør af § 227. Noget sådant ville da også, skønt uomtalt i betænkningen, i realiteten indebære en alvorlig og følelig indskrænkning af SØ- og Handelsrettens og i visse tilfælde også landsretternes saglige kompetence.

SØ- og Handelsretten foreslår derfor, at det i et evt. lovforslag tilføjes til § 347o, stk. 1, som et nyt sidste punktum ”§ 225, stk. 2 og 3, § 226 og § 227 finder tilsvarende anvendelse”.

Lovforslagets § 347p-t, forslag til ny formulering af kap. 57, samt § 2 - § 7, giver ikke SØ- og Handelsretten anledning til bemærkninger.

For så vidt angår SØ- og Handelsrettens bemærkninger om økonomiske- og administrative konsekvenser er disse indeholdt i det særskilte svar, som samtidig hermed fremsendes gennem Domstolsstyrelsen.

Henrik Rothe

Københavns Byret

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Præsidenten
Domhuset, Nytorv 25
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2012.24

Den 1. juni 2012

Ved en mail af 20. april 2012 har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at det af tidsmæssige grunde ikke har været muligt på et møde nærmere at drøfte betænkningen. Betænkningen giver umiddelbart byretterne anledning til følgende kommentarer, idet bemærkes, at byretterne forventer at blive hørt i forbindelse med fremsættelsen af et kommende lovforslag.

Den foreslåede bestemmelse § 347 b, medfører, at sager, der er omfattet af retsplejelovens § 225, og § 227, som udgangspunkt skal føres ved Sø- og Handelsretten i København. Der vil imidlertid i en række sager være valgfrihed, således at den part, der anmoder om forbud, vil have adgang til i stedet at indgive anmodningen til den stedligt kompetente byret. I disse tilfælde vil den part, overfor hvem der begæres nedlagt forbud, kunne kræve forbudssagen henvist til Sø- og Handelsretten, jf. retsplejelovens § 225, stk. 3. Der må formodes at være en række sager, hvor den part, der begærer forbud, af saglige og praktiske grunde foretrækker at få sagen fremmet lokalt. Dette gælder eksempelvis i situationer, hvor der i en sag samtidig indgives en anmodning om bevissikring og nedlæggelse af forbud. Det vil derfor ikke i alle tilfælde være rimeligt, at den part, som forbuddet begæres nedlagt overfor, kan kræve sagen overført til Sø- og Handelsretten i København. Det bør derfor overvejes at udforme bestemmelsen således, at

Endelig tager betænkningen ikke stilling til, hvorledes disse sager skal behandles retsafgiftsmæssigt. Der kunne ved lejlighed være grundlag for at overvejelser herom, hvor blandt andet bør indgå, at sager af denne karakter ofte er særdeles ressourcekrævende.

Der henvises til j.nr. 2012-740-0094.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

Fra: Marianne Ploug [MAPL@domstolsstyrelsen.dk]
Sendt: 19. juni 2012 11:17
Til: Justitsministeriet
Cc: Stine Maria Tolstrup Christensen
Emne: 2012-740-0094, høring over betænkning 1530/2012
Vedhæftede filer: Høringssvar, betænkning 1530.doc

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret

Vedhæftet fremsendes Domstolsstyrelsens høringssvar vedrørende betænkning 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om påbud og forbud).

Til orientering kan det oplyses, at Sø- og Handelsrettens præsident i forbindelse med høringen i et brev af 1. juni 2012 til Domstolsstyrelsen har oplyst, der skønnes at blive behov for ansættelse af yderligere en vicepræsident eller dommer ved Sø- og Handelsretten, hvis Retsplejerådets forslag gennemføres. Domstolsstyrelsen vil senere vende tilbage herom.

Med venlig hilsen

Marianne Ploug
Specialkonsulent
Rets-, kvalitets- og udviklingscenter
Tlf. 99 68 42 26
mapl@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsen
Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 70 10 44 55
post@domstolsstyrelsen.dk
www.domstol.dk

Domstolsstyrelsen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Store Kongensgade 1-3
1264 København K
Tlf. +45 70 10 33 22
Fax +45 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr.5798000161184

Sendt pr. e-mail til jm@jm.dk

J. nr. 2012-4101-0018-3
Sagsbeh. Marianne Ploug
Dir.tlf. +45 99 68 42 26
Mail mapl@domstolsstyrelsen.dk

Den 19. juni 2012

Høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud, j.nr. 2012-740-0094

Ved brev af 20. april 2012 har Justitsministeriet bedt Domstolsstyrelsen om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1530/212 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

Domstolsstyrelsen har ikke bemærkninger til betænkningen.

Domstolsstyrelsen vurderer på det foreliggende grundlag, at en gennemførelse af det i betænkningen indeholdte lovudkast samlet set vil være udgiftsneutralt for domstolene, om end en mindre merbelastning ikke kan udelukkes.

Med venlig hilsen

Niels Juhl

Dato: 12. juni 2012

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Ved skrivelse af 20. april 2012 har Justitsministeriet anmodet Dommerforeningen om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning nr. 1530 om reform af den civile retspleje (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

Efter forslaget overføres den saglige kompetence til at nedlægge forbud og påbud fra fogedretten til retsafdelingen, og omfanget af forbudssager, der kan behandles af SØ- og Handelsretten, udvides. Endvidere skal der blandt andet være mulighed for at undergive en sag om forbud m.v. kollegial behandling.

Forslaget som sådan giver ikke Dommerforeningen anledning til bemærkninger. Opmærksomheden skal dog henledes på, at en overførsel af sager fra fogedafdelingen til retsafdelingen alt andet lige vil medføre et øget pres på sagsbehandlingstiderne i de civile sager.

Dommerforeningen er bekendt med høringssvar afgivet af præsidenten for Østre Landsret og præsidenten for Københavns Byret.

Der henvises til sagsnr. 2012-740-0094.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg

dommerfuldmægtigforeningen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmen 10
1216 København K

Aalborg, den 1. juni 2012

Vedr. Høring over betænkning nr. 1530 om Midlertidige afgørelser om forbud og påbud, Deres sagnr. 2012-740-0094

Justitsministeriet har ved e-mail af 20. april 2012 anmodet om Dommerfuldmægtigforeningens eventuelle bemærkninger til betænkning nr. 1530 om Midlertidige afgørelser om forbud og påbud.

Dette høringssvar er opdelt i foreningens generelle bemærkninger til betænkningen samt foreningens bemærkninger af mere faglig karakter, der er udarbejdet af foreningens Fogedfagudvalg.

Generelle bemærkninger til betænkningen

Uanset om forbudssagerne henlægges til civilretten eller forbliver i fogedretten, vil det være retspræsidenternes ansvar, at sagerne fremmes, uden at formålet forspildes eller udhules, og at sagerne behandles af kompetent personale.

Et af de – efter Retsplejerådets opfattelse – vægtige argumenter for at overføre forbudssagerne til retsafdelingen er, at personalet i retsafdelingen – særligt de udnævnte dommere – vil have større erfaring med bevisbedømmelse i komplicerede sager. Det er efter foreningens opfattelse særdeles uheldigt, hvis rådet med disse bemærkninger antyder, at retspræsidenterne efter den hidtidige ordning ikke har sikret, at forbudssagerne behandles af kompetent personale. Der savnes fuldstændigt dokumentation for, at behandlingen af forbudssagerne i fogedretten hidtil ikke har været tilfredsstillende – eksempelvis gennem fremlæggelse af statistisk materiale for omgørelsesprocenter – såvel ved kære af forbudsafgørelser som ved resultat af fogedsagen set i forhold til justificationssagens udfald. Foreningen efterlyser i den sammenhæng tillige en nærmere redegørelse for, hvilke - tilsyneladende anonyme - indtryk, som Retsplejerådet har fået fra "en hel del praktikere" om årsagen til, at det nu haster med en ændring af behandlingsformen for forbudssager.

Det juridiske personale fra fogedretterne indgår normalt i turnus i retsafdelingerne, og ikke-udnævnte dommere behandler efter de senest kendte tal ca. 30 % af sagerne i retsafdelingerne. Omvendt kan dommere efter de nugældende regler tilsvarende beklæde fogedretten. En overførsel af sagerne fra fogedretten til retsafdelingen medfører derfor ikke i sig, at sagerne nødvendigvis vil blive behandlet af andre personalegrupper end tilfældet er nu.

dommerfuldmægtigforeningen

Et andet argument for at overføre forbudssagerne fra fogedretten til retsafdelingen er, at der efter Retsplejerådets opfattelse med domstolsreformen er skabt retter af en sådan størrelse, at arbejdet i retsafdelingerne vil kunne tilrettelægges, så sagerne berammes og behandles hurtigt.

Dommerfuldmægtigforeningen finder det imidlertid tvivlsomt, at der i retsafdelingerne kan skabes organisatoriske rammer for at behandle sagerne tilstrækkelig hurtigt. Det vil efter foreningens opfattelse kræve, at mindst en dommer (ud over mellem- og vagtdage) holdes "stand by" til at foretage hastende forbudssager. Det bemærkes herved, at "stand by"-foranstaltningen vil stå i misforhold til det faktiske antal forbudssager, i hvert fald ved det store flertal af byretter. "Stand by"-foranstaltningen vil endvidere kraftigt påvirke gennemløbstiden for de øvrige sager. Det samme problem gør sig naturligvis også gældende i fogedretterne, hvor der imidlertid er betydeligt mere "skrivebordsarbejde", som ikke behøver at blive udført på bestemte tidspunkter, og hvor man derfor nemmere kan frigøre personale til hastesager med kort varsel.

Foreningen ønsker at henlede opmærksomheden på, at det store flertal af forbudssager netop ikke indebærer stillingtagen til særligt komplicerede bevismæssige temaer, men i stedet i procesform og bevismæssigt omfang minder meget om de juristsager, der i forvejen behandles i fogedretten. Det drejer sig eksempelvis om hovedparten af sagerne om overtrædelse af konkurrenceklausuler samt sager om uretmæssig fremførelse af eksempelvis musik ("Koda-sager"), der i øvrigt særdeles tit afsluttes uden anlæggelse af efterfølgende justificationssag, da rekvisitus forligsmæssigt frafalder en sådan sag.

Foreningen finder videre, at forslaget i betænkningen om at overføre en række særlige forbudssager til Sø- og Handelsretten rummer en centraliseringstendens, idet Sø- og Handelsretten, og således ikke de lokale civilretter, vil blive værneting for en del af sagerne. Dette strider afgørende mod principperne om borger-nær konfliktløsning, ligesom det kan skabe problemer i forhold til en senere håndhævelse af forbuddet.

Foreningen har endelig noteret sig, at Retsplejerådet i betænkningen på side 57 har overvejet helt at nedlægge byretternes fogedafdelinger og lægge alle arbejdsopgaver over i retsafdelingerne, og at det alene er praktiske hensyn med en omfattende omskrivning af retsplejeloven, der bevirker, at rådet for tiden afstår fra at foreslå en sådan ordning gennemført. Foreningen formoder, at forslaget bygger på en konsulentrapport, der har peget på denne gennemgribende organisationsændring ved domstolene.

Foreningen skal beklage Retsplejerådets indstilling, der vil medføre, at højt specialiserede afdelinger med hurtig og effektiv sagsbehandling nedlægges. Det personale, der arbejder i fogedretten, er typisk glade for og stolte over at være en del af denne særlige afdeling, hvor de som specialister har udpræget selvstændighed over arbejdsopgaverne, og al erfaring har vist, at en sådan organisationsopbygning medfører en høj grad af effektivitet og medarbejdertilfredshed. De sagstyper, der behandles i fogedafdelingerne, er endvidere meget vanskeligt forenelige med den arbejdsgang, der er i retsafdelingerne, hvor sagerne typisk gennemgår en omfattende forberedelse og derfor har meget længere berammelsestid. Det må derfor forventes, at fogedsagerne alligevel vil blive forberedt og behandlet for sig selv, hvorfor det er ganske svært at få øje på nogen kvalitets- eller effektivitetsforbedringer ved at gennemføre en sådan omorganisering.

dommerfuldmægtigforeningen

Bemærkninger til betænkningen af faglig karakter

Ad Samspil mellem forbud og opfølgende foranstaltninger

En samlet behandling af spørgsmålet om nedlæggelse af forbud og gennemførelse af beslaglæggelse til opretholdelse af forbuddet har særligt været fordelagtig i de tilfælde, hvor sagerne har været af særdeles hastende karakter. Dette har typisk drejet sig om de sager, hvor rekvisitus kun opholder sig kortvarigt i retskredsen, fx i forbindelse med en messe, en udstilling, et musikarrangement o.l., og hvor det derfor har været nødvendigt at behandle sagerne med endog meget kort varsel. Sådanne sager vil kun vanskeligt kunne deles op i en sag om forbud og efterfølgende en sag om beslaglæggelse, og det vil forekomme unødigt besværligt at skulle koordinere to sager mellem retsafdelingen og fogedretten, særligt i de tilfælde hvor Sø- og Handelsretten er kompetent til at behandle forbudssagen.

Fogedfagudvalget er derfor enig i Retsplejerådets betragtninger om, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis sagen holdes "samlet", således at retsafdelingen i forbindelse med meddelelse af forbud også kan tage stilling til spørgsmålet om beslaglæggelse, jf. den foreslåede § 347 m.

Fogedfagudvalget bemærker imidlertid, at fogedretterne hidtil i vidt omfang har gennemført disse sager ved en direkte udkørende forretning, eller ved at fogedretterne har kunnet tilbyde rekvisenten at fortsætte sagen udkørende umiddelbart efter afholdelse af mødet i fogedretten. De foreslåede ændringer i opgavefordelingen mellem retsafdelingerne og fogedretterne vil således medføre, at retsafdelingerne i højere omfang end hidtil vil skulle foretage retsmøderne udkørende. Der er ingen videre tradition herfor.

Tilsvarende har det været en fordel, at sagerne om forbud og beslaglæggelse blev behandlet sammen i de tilfælde, hvor rekvisenten anmoder om, at sagen foretages, uden at rekvisitus forinden underrettes. Dette har typisk drejet sig om sager, hvor der har været en begrundet frygt for, at rekvisitus ville bortfjerne effekter, lagerbeholdning o.l. Med den foreslåede § 347 g, stk. 4, er der hjemmel til, at midlertidige afgørelser om forbud og påbud kan afgøres, uden at rekvisitus forinden er blevet underrettet herom.

Nedlæggelse af et forbud i et retsmøde, som rekvisitus ikke er blevet indkaldt til, og hvor rekvisitus ikke efterfølgende er kommet til stede (fx under en udkørende forretning), og som ikke efterfølges af en beslaglæggelse, forekommer meningsløs. Et sådant forbud skal efterfølgende forkyndes, og man vil kunne risikere, at fogedretten anmodes om hjælp til at håndhæve et forbud, som skyldner (endnu) ikke er bekendt med.

Fogedretten har derfor hidtil haft den praksis, at sager, hvor betingelserne for at foretage sagen uden forudgående underretning er opfyldt, foretages udkørende. Fogedretten får derved mulighed for at tage samlet stilling til spørgsmålet om forbud og beslaglæggelse. Med de foreslåede bestemmelser i § 347 g, stk. 4, og § 347 m, stk. 1, 2. pkt., er der nu mulighed for, at retsafdelingen træffer afgørelse om forbud i et retsmøde, hvor rekvisitus ikke er til stede, og hvor han ikke er blevet indkaldt til, og derefter henviser spørgsmålet om beslaglæggelse til fogedretten. Fogedretten vil herefter skulle gennemføre beslaglæggelsen efter reglerne i kapitel 57, uden mulighed for at tage stilling til rekvisitus nu fremkomne (berettigede) indsigelser imod forbuddet. En sådan fremgangsmåde forekommer retssikkerhedsmæssig betænkelig.

dommerfuldmægtigforeningen

I øvrigt vil selve henvisningen og proceduren i forbindelse dermed give mindst nogle dages forsinkelse, ligesom begæringer om fogedrettens bistand til håndhævelse jo først kan fremsættes efter, at der er truffet afgørelse i civilretten. Dette giver også en forsinkelse på mindst et par dage, hvilket skal ses i forhold til, at man nu kan fremsætte begge begæringer samtidigt til samme afdeling.

Ad Samspillet mellem forbud og bevissikring

Der begæres jævnlige sideløbende forbud og bevissikring, og to afdelinger af samme ret skal herefter tage stilling til det samme faktum på samme tid. Der kan være risiko for, at der træffes modsatrettede afgørelser, og der kan opstå praktiske problemer, bl.a. med rækkefølgen af afgørelserne. Foreningen kan endvidere tilslutte sig bemærkningen fra flere af de øvrige høringsparter om det u hensigtsmæssige i, at der efter forslaget vil være forskel på kærefristerne for hhv. kære af retsafdelingens/Sø- og Handelsrettens afgørelser (2 uger) og kærefristen for fogedrettens afgørelse om bevissikring (4 uger). Dette forekommer særligt u hensigtsmæssigt, når retsplejerådet samtidig foreslår, at begæring om forbud og bevissikring i visse tilfælde skal kunne behandles samlet.

Dette hørings svar sendes elektronisk til: jm@jm.dk samt til Domstolsstyrelsen.

På foreningens vegne,

Leo Winther Plougmann
Formand
Dommerfuldmægtigforeningen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Vendersgade 22
DK 1363 København K
+45 8161 5142
info@adipa.dk
www.adipa.dk
CVR nr. 33434200

Høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud – betænkning 1530

1. juni 2012

Vi henviser til Justitsministeriets brev af 20. april 2012 og kan oplyse, at ADIPA (tidligere Patentagentforeningen) ser positivt på den styrkelse af forbuds- og påbudsinstituttet, som forslaget lægger op til.

Muligheden for hurtig og kompetent behandling af ansøgninger om foreløbigt forbud – og nu også påbud – er af afgørende betydning i forbindelse med håndhævelse af immaterielle rettigheder (IPR).

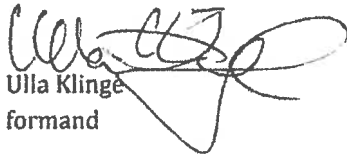
Det er i denne forbindelse væsentligt, at byretternes retsafdeling og ikke mindst SØ- og Handelsretten tildeles de nødvendige ressourcer til at behandle sager om forbud og påbud. SØ- og Handelsrettens dommere har ekspertise i behandling af immaterialretssager og benytter sagkyndige dommere, herunder IPR-kyndige dommere, der allerede i dag regelmæssigt sidder som sagkyndige dommere og derfor har erfaring med retssystemet. For især sager om forbud eller påbud, der vedrører patenter og brugsmønstre, men i et vist omfang også sager om varemærker og designs, vil det være en fordel, at retten kan tiltrædes af sagkyndige dommere, idet der ofte i den slags sager fremlægges ensidigt indhentede tekniske erklæringer, til vurderingen af hvilke der kræves sagkyndig medvirken. Det vil for både patenthavere og påståede krænkere indebære en væsentlig styrkelse af retssikkerheden at samle forbuds- og påbudssager ved den specialiserede domstol, som SØ- og Handelsretten udgør.

Immaterialretssager vil kunne blive behandlet effektivt ved SØ- og Handelsretten, hvilket vil være omkostningsbesparende for såvel erhvervslivet som retssystemet. Derudover har SØ- og Handelsretten erklæret sig villig til at behandle sager på grundlag af engelsksprogede bilag og tillader også vidneafhøring på engelsk. Endelig kan SØ- og Handelsretten sættes overalt i landet, såfremt det er ønskeligt eller hensigtsmæssigt. Der er derfor væsentlige fordele ved at samle behandlingen af forbuds- og påbudssager ved en specialdomstol som SØ- og Handelsretten og i øvrigt udtryk for en specialisering, som man også ser internationalt, jf. også betænkningens kapitel 3.

Det foreslås i betænkningen, at bevissikringssager fortsat skal behandles i fogedretten. ADIPA finder dog, at der af praktiske og ressourcemæssige årsager i sager med samtidig bevissikring og anmodning om forbud eller påbud bør være mulighed for, at Sø- og Handelsretten – eller byrettens retsafdeling – får mulighed for at behandle begge sager samtidigt, evt. bistået af den lokale fogedret.

Kære af første instans-kendelsen skal ifølge forslaget ske til Østre Landsret. ADIPA opfordrer til, at sådanne kæresager samles i en enkelt eller to afdelinger af Landsretten, således at også Landsrettens dommere får en tilstrækkelig sagsmængde til at opnå fornøden ekspertise inden for IPR-området.

Med venlig hilsen

Ulla Klinge
formand

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10

1216 København K

jm@jm.dk

Jmt. modt.
20 JUNI 2012

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 14. maj 2012
SAGSNR.: 2012 - 1441
ID NR.: 177111

Høring - over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (betænkning nr. 1530/2012)

Ved e-mail af 20-04-2012 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte betænkning.

Advokatrådet opfordrede i sit brev af 6. december 2010 Justitsministeriet til at lade Retsplejerådet overveje en styrkelse af fogedforbuds- og bevissikringsinstitutterne, navnlig således at Sø- og Handelsretten fremover kunne behandle begæringer om anvendelse af foreløbige retsmidler (fogedforbud og bevissikring) i alle sager, hvor hovedsagen i medfør af retsplejelovens § 226 kan anlægges ved Sø- og Handelsretten.

Advokatrådet har gennemgået Retsplejerådets betænkning nr. 1530 om reform af fogedforbudsinstituttet, og skal i denne forbindelse bemærke følgende:

1. Procesordningen

Advokatrådet skal indledningsvist bemærke, at fogedforbudsinstituttet for visse typer af tvister, er det primære retsmiddel, herunder særligt indenfor immaterialretten. På den baggrund er det vigtigt, at de i betænkningen overvejede ændringer tilsikrer, at der kan ske en hurtig, effektiv og betryggende behandling af begæringer om nedlæggelse af forbud eller påbud.

Advokatrådet kan tiltræde Retsplejerådets forslag om, at kompetencen til at nedlægge forbud i byretterne overføres fra fogedretten til retsafdelingen. Det er dog vigtigt, at det fra byretternes side sikres, at sagsbehandlingstiden for behandlingen af forbudsbegæringer er så lav som muligt, da en lang sagsbehandling ofte vil kompromittere rettighedsindehaverens retssikkerhed, fordi en truende krænkelse ikke forhindres, eller fordi en allerede aktualiseret krænkelse ikke stoppes resolut.. Selv om retterne formentlig i relation til "almindelige" civile sager berammer og derved fremmer sagsbehandlingen ud fra et tidsperspektiv, er det vigtigt, at denne type sager prioriteres, dvs at der ikke tabes momentum i forhold til den hidtidige

praksis i fogedsystemet, hvor sagerne - i overensstemmelse med det reale behov, sagerne udfordrer - berammes "her og nu", (når behovet herfor er til stede). Det er derfor væsentligt, at byretterne sikres tilstrækkelige ressourcer til at kunne behandle begæringer om forbud på en hurtig og effektiv måde.

Retsplejerådet behandler på s. 64-66 Clement Salung Petersens kritik af brugen af fogedforbudsinstitutionen indenfor immaterialretten. Retsplejerådet anfører i denne forbindelse, at de immaterialretlige sanktionssystemer er blevet væsentligt styrket igennem de senere år, f.eks. ved strafskærpselser, ligesom også det erstatningsretlige værn er blevet styrket. Retsplejerådet anfører, at disse forhold kan tages i betragtning, når retten vurderer, hvorvidt lovens almindelige regler om straf og erstatning yder parten tilstrækkeligt værn, jf. retsplejelovens § 643, stk. 1.

Advokatrådet anerkender den juridiske styrkelse af det immaterialretlige sanktionssystem. Forhøjelsen af strafferammen i straffelovens § 299 b og de deraf afledte muligheder for politimæssig efterforskning bør dog holdes op imod de meget begrænsede ressourcer, som politi og anklagemyndighed for indeværende allokerer til området. Når det gælder erstatning, er det efter Advokatrådets opfattelse yderst tvivlsomt, om der er sket nogen styrkelse af rettighedshaverens position. Det forholder sig rent faktisk muligvis omvendt, idet rettighedshaverens mulighed for at opnå vederlag nu betinges af, at krænkeren har handlet i ond tro. Samlet set er rettighedshaverens reelle processuelle retsstilling således næppe styrket på en måde, der ændrer, at fogedforbudsinstitutionen fortsat er det primære retsmiddel, således som også anerkendt i pkt. 3.2. i de almindelige bemærkninger til 1987-reformen af fogedforbudsreglerne (lovforslag nr. L12 af 10. maj 1988):

"Justitsministeriet er enig i, at forbuddet i almindelighed vil være et subsidiært retsmiddel. Det bør dog understreges, at adgangen til fogedforbud kan være den primære retsbeskyttelse over for krænkelse af visse rettigheder, eksempelvis immaterialrettigheder, hvor muligheden for straf eller erstatning oftest ikke yder et tilstrækkeligt værn. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde, at en proportionalitetsgrundsætning lovfæstes som en undtagelsesbestemmelse."

Advokatrådet henstiller til, at dette reflekteres i bemærkningerne til de nye regler.

2. Udvidelse af Sø- og Handelsrettens kompetence

Advokatrådet kan tiltræde Retsplejerådets forslag om at udvide Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle forbudssager, hvor Sø- og Handelsretten har den saglige kompetence i hovedsagen. Det er i denne forbindelse væsentligt, at Sø- og Handelsretten sikres tilstrækkelige ressourcer, således at forbudssager kan fremmes hurtigt. Advokatrådet hæfter sig ved, at Sø- og Handelsretten er en landsdækkende domstol, og at sagen derfor kan forhandles der, hvor det - også under hensyntagen til den potentielle krænkers interesser - findes hensigtsmæssigt.

Advokatrådet bemærker, at Sø- og Handelsretten bør sikres saglig kompetence i hovedsagen uanset, om det er Sø- og Handelsretten eller en byret, som har truffet afgørelse i relation til det foreløbige retsmiddel. § 347 o synes modsat at lægge op til,

at hovedsagen, i situationer hvor en byret har anvendt et foreløbigt retsmiddel, skal anlægges ved samme byret, uanset om sagen falder inden for Sø- og Handelsrettens saglige kompetence. Advokatrådet foreslår, at det i § 347 o klargøres, at §§ 225 og 227 finder anvendelse. Sø- og Handelsretten behandler inden for sit saglige område i dag hovedsager, der anlægges som opfølgning på bevissikringssager.

Retsplejerådet finder på s. 63 ikke grundlag for at overføre bevissikringssager fra fogedretterne til retsafdelingen i byretterne. Retsplejerådet anfører i denne forbindelse, at eventuelle praktiske udfordringer kan løses ved, at den enkelte byret kan behandle bevissikringssager og forbudssager i samme møde, således at fornøden samordning sikres. Advokatrådet finder, at dette er en hensigtsmæssig og fleksibel løsning.

Når det gælder Sø- og Handelsretten, foreslår Retsplejerådet samme model, altså at bevissikringssagerne håndteres af den stedligt kompetente fogedret, mens forbudssagen håndteres af Sø- og Handelsretten. Retsplejerådet anfører, at der i relevant omfang må ske en koordinering mellem den enkelte fogedret og Sø- og Handelsretten.

Advokatrådet opfordrer til, at Sø- og Handelsretten gives kompetence til at behandle bevissikringssager i situationer, hvor dette skønnes hensigtsmæssigt. Det bemærkes i denne forbindelse, at bevissikrings- og fogedforbudsinstitutionen er baseret på det grundlæggende samme retsfaktum, nemlig at rettighedshaveren kan sandsynliggøre krænkelse. I eksempelvis komplicerede patentsager vil det være hensigtsmæssigt, at Sø- og Handelsretten kan foretage denne undertiden vanskelige vurdering ikke blot i konteksten af forbud, men også i konteksten af bevissikringer. Da kombinerede bevissikrings- og forbudssager typisk indledes med bevissikringsdelen, er det i sagens natur i konteksten af bevissikringsforretningen, at krænkelsesspørgsmålet kommer først til bedømmelse. Rammerne for bedømmelsen er vanskelige, idet sagens forelæggelse og procedure oftest sker på den potentielle krænkers adresse uden forudgående varsel. Den uvarslede proces udfordrer selvsagt den potentielle krænkers retssikkerhed. Dette synes med fordel at kunne søges balanceret af, at processen forestås af en domstol med speciale i patentsager. Det bemærkes yderligere, at opdeling mellem fogedret og Sø- og Handelsret vil være uhensigtsmæssig i de i praksis ret almindelige situationer, hvor en tvist indledes med foretagelse af bevissikring, og hvor der på selve dagen for bevissikringen begæres nedlagt fogedforbud. Baggrunden for denne i praksis ret almindelige fremgangsmåde er, at en bevissikring giver hjemmel til at beslaglægge repræsentative eksemplarer af krænkende produkter, men næppe til beslaglæggelse af et helt varelager, idet en sådan beslaglæggelse i bevissikringssammenhæng må anses for uproportional (retsplejelovens § 653, stk. 3 og 4). Hvis der under en bevissikring identificeres et lager af krænkende produkter, er det derfor relevant at begære nedlæggelse af fogedforbud, for derved i medfør af retsplejelovens § 645, stk. 2 at opnå hjemmel til beslaglæggelse. I sådanne situationer vil det være uhensigtsmæssigt at lade en fogedret håndtere bevissikringsforretningen for senere samme dag og på samme

adresse at lade Sø- og Handelsretten foretage den reelt accessoriske fogedforbudsforretning, herunder beslaglæggelse.

3. Underretning af tredjemand

Retsplejerådet overvejer på s. 68 i betænkningen, om der kan indføres en pligt for retten – eller sagens parter – til at underrette tredjemand med henblik på, at denne gives mulighed for at varetage sine interesser, evt. ved at indtræde i sagen. Retsplejerådet finder dog, at en sådan pligt vil være meget vidtgående.

Advokatrådet bemærker, at forbuds- og påbudssager kan have indgribende betydning for tredjemand, hvorfor det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at nedlægge et forbud (påbud) uden, at tredjemand har haft lejlighed til at indtræde i en verserende sag og blive hørt i den sammenhæng. Betænkningen lægger op til, at denne underretning skal overlades til parterne i forbudssagen, og at retten kan rejse spørgsmålet om, hvorvidt underretning har fundet sted.

Dette er efter Advokatrådets opfattelse ikke tilstrækkeligt til at sikre, at eventuelle tredjemænd med en væsentlig retlig interesse får kendskab til eksistensen af en forbuds-/påbudsbegæring. På den baggrund foreslås det, at der indsættes en bestemmelse, hvorefter det påhviler den part, der har anmodet om forbuddet eller påbuddet, at forsøge at procesunderrette tredjemænd med en væsentlig retlig interesse i sagen, og at en begæring kan blive afvist, såfremt dette ikke sker. Advokatrådet bemærker, at det formentlig vil være for vidtgående, at der stilles krav om, at alle tredjemænd med en retlig interesse skal underrettes, og at underretningen skal have karakter af forkyndelse. Hvis eksempelvis en forbudssag er anlagt mod et teleselskab med henblik på at opnå DNS-blokering af en hjemmeside, må den registrerede ejer af hjemmesiden anses for at have en væsentlig retlig interesse i sagen, og det bør være tilstrækkeligt, at rekvirenten har sendt underretning til den person, der på offentligt tilgængelige databaser er registreret som ejer af den pågældende hjemmeside. Advokatrådet finder, at en sådan balanceret underretningspligt vil være egnet til fremme af tredjemands reelle adgang til indtræden i en forbuds- og/eller påbudssag.

4. Værneting

Retsplejerådet diskuterer de forskellige værnetingsmæssige overvejelser på s. 69ff i betænkningen, herunder anvendelsen af deliktsværnetingsreglen i retsplejelovens § 243.

Advokatrådet er enig i, at deliktsværneting i retsplejelovens § 243 også bør være anvendelig ved forbudssager mv. For at skabe fornøden klarhed i loven foreslås det, at bestemmelsen også ordlydsmæssigt omfatter forbud og påbud, da dette ikke klart følger af den nuværende bestemmelse. Bestemmelsen foreslås affattet således:

"Retsplejelovens § 243: Sager, hvorunder der påstås straf, erstatning, forbud, påbud eller oprejsning i anledning af retskrænkelser, kan anlægges ved retten på det sted, hvor retskrænkelsen er foregået."

5. Subjektiv kumulation

Det kan også overvejes, hvorvidt der skal være adgang til subjektiv kumulation i forbud og påbudssager. En krænkelse kan være foretaget af en eller flere krænker, hvorfor procesbesparende hensyn taler for, at et forbud rettet mod en sådan personkreds gennemføres under den samme sag og ved den samme ret. Derfor bør der tillades subjektiv kumulation efter retsplejelovens § 250.

6. Ex-parte forbud

Retsplejerådet diskuterer på s. 74 muligheden for at opnå forbud ex-parte, altså uden forudgående høring af den potentielle krænker.

Advokatrådet bemærker i denne forbindelse, at det vil være hensigtsmæssigt i disse situationer at give adgang til, at genoptage forbudssagen med henblik på efterfølgende kontradiktion. En sådan mulighed for efterfølgende genoptagelse med henblik på kontradiktion er hjemlet i relation til bevissikring foretaget ex-parte, jf. herved retsplejelovens § 653a, stk. 7, 1-2. pkt., hvorefter genoptagelse skal ske alene på den potentielle krænkers begæring.

Det følger af TRIPS' artikel 50, stk. 4, 2. pkt., og retshåndhævelsesdirektivets artikel 9, stk. 4, 2. pkt., at der i tilfælde af ex-parte forbud skal være mulighed for efterfølgende kontradiktorisk prøvelse, hvilket skal ske alene på den potentielle krænkers begæring.

Efter retsplejelovens ordlyd er der imidlertid ikke hjemmel til i 1. instans at genoptage forbudssagen med henblik på kontradiktorisk prøvelse. Årsagen er, at der i § 646, stk. 2, ikke henvises til § 504, nr. 4. Lovgiver har muligvis overset problematikken i forbindelse med implementeringen af TRIPS og retshåndhævelsesdirektivet, eller også har lovgiver fundet, at muligheden for appel var tilstrækkelig.

Hensynet til den potentielle krænkers retssikkerhed, herunder muligheden for prøvelse i 2 instanser, samt hensynet til effektiv kontradiktion i alle instanser tilsiger efter Advokatrådets opfattelse, at der i relation til ex-parte forbud indføres mulighed for kontradiktorisk genoptagelse, således som det er tilfældet med ex-parte bevissikring. Den kontradiktoriske prøvelse bør ske alene på den potentielle krænkers begæring.

7. Inhabilitet

Retsplejerådet finder på s. 87 i betænkningen, at det afgørende for dommerens inhabilitet er, hvorvidt dommeren reelt har givet udtryk for, at den, der ønskede forbuddet (påbuddet), har den ret, der søges beskyttet, hvorfor det afgørende er, hvordan dommeren har formuleret præmisserne i den midlertidige afgørelse.

Advokatrådet er enig i, at procesbesparende hensyn taler for at lade den samme dommer behandle hovedsagen, men dette bør ikke ske på kompromis med retssikkerheden. Advokatrådet er imidlertid af den opfattelse, at såfremt en dommer har taget stilling til et forbud (påbud), vil denne stillingtagen uanset dommerens vurdering af bevisernes styrke have indflydelse på dommerens habilitet under en senere hovedsag. Denne habilitetsmæssige udfordring består ikke blot i situationer, hvor dommeren anser det for godtgjort, at rettighedshaveren har den påståede ret, men med tilsvarende tyngde i situationer hvor dommeren finder det godtgjort, at dette ikke er tilfældet, eksempelvis fordi dommeren finder det godtgjort, at den hævdede ret er ugyldig.

Derudover bemærker Advokatrådet, at der kan forekomme en utilsigtet virkning, hvis det tillades, at den dommer som alene finder en rettighed for sandsynliggjort, og tillader forbud eller påbud, men med sikkerhedsstillelse, ikke er inhabil. En sådan struktur kan af ressourcemæssige grunde motivere domstolene til alene at anse en hævded ret for sandsynliggjort, da dette så ikke medfører inhabilitet under hovedsagen. I situationer hvor retten reelt er godtgjort, vil dette dog afføde et reelt uhjemlet krav om sikkerhedsstillelse. En sådan administration vil efter Advokatrådets opfattelse være skadelig for en krænket parts retssikkerhed.

I de tilfælde, hvor hovedsagen er behandlet samtidig med forbudssagen, er Advokatrådet dog enig i, at der ikke foreligger retssikkerhedsmæssige bekymringer, hvorfor habilitetsproblemet alene er relevant i de tilfælde, hvor hovedsagen først anlægges efter forbudssagen, jf. forslaget til retsplejelovens § 347.

8. Sagsomkostninger

Retsplejerådet foreslår, at der i forbindelse med afgørelsen om meddelelse af forbud eller påbud også træffes afgørelse om de sagsomkostninger, der har været forbundet med afgørelsen om forbud eller påbud.

Det er Advokatrådets opfattelse, at afgørelsen om sagsomkostninger – i hvert fald i de tilfælde, hvor forbuddet ikke efterfølgende ophæves af landsretten - først bør ske på tidspunktet for hovedsagens afgørelse, således at en krænker ikke både bliver mødt med forbud eller påbud, som kan nedlægges ved en sandsynliggørelse, og så også en omkostningsafgørelse, der kan fuldbyrdes via fogedretten. Da der endnu ikke

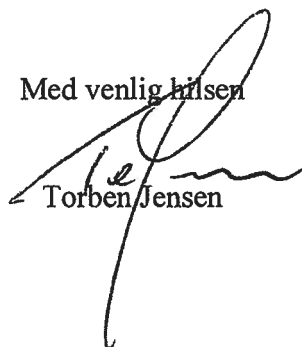
er afsagt en endelig afgørelse i hovedsagen, hvor der tages stilling til om rettigheden består, findes det naturligt, at omkostningsspørgsmålet også afklares i den sammenhæng. Der er i betænkningens s. 77 åbnet op for, at det kan være hensigtsmæssigt at udskyde omkostningsafgørelsen, f.eks. hvor hovedsagen forventes at kunne foreligge efter kort tid.

En fuldbyrdelse af en omkostningsafgørelse via fogedretten vil ikke være procesbesparende, da der i retsplejelovens § 502 er hjemmel til, at fogedretten kan udsætte forretningen, hvis 1) den dom, som søges fuldbyrdet, er anket efter fuldbyrdelsesfristens udløb, 2) et retsforhold, hvis fastsættelse vil få indflydelse på forretningens udfald, er under behandling ved en ret eller en administrativ myndighed, eller 3) der foreligger andre særlige grunde.

På den baggrund vil en begæring om fuldbyrdelse medføre, at en fogedret skal tage stilling til om denne kan gennemføres, hvilket vil skabe mere administrativt arbejde for fogedretten.

Advokatrådet foreslår derfor, at omkostningsafgørelsen – i situationer hvor en forbuds/påbudssag fremmes - generelt udskydes til hovedsagens afgørelse, således at en krænker er beskyttet ud fra retssikkerhedsmæssige og procesbesparende overvejelser.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

SJ20121003163945686 [DOR426029]

Fra: Dansk Arbejdsgiverforening [DA@da.dk]
Sendt: 15. maj 2012 15:51
Til: Justitsministeriet
Emne: SV: J. nr.: 2012-740-0094 - Høringsbrev over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

Under henvisning til det til DA fremsendte høringsbrev af 20. april 2012 vedrørende ovennævnte skal vi oplyse, at Dansk Arbejdsgiverforening ikke ønsker at afgive bemærkninger.

Med venlig hilsen

Elise S. Hansen
Chefsekretær

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Justitsministeriet Departementet - Justitsministeriet Departementet [mailto:jm@jm.dk]
Sendt: 20. april 2012 13:21
Til: info@adipa.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; REDERI_NETKON; Dansk Arbejdsgiverforening; info@danskbyggeri.dk; de@de.dk; di@di.dk; adm@nodeco.dk; dj@journalistforbundet.dk
Emne: J. nr.: 2012-740-0094 - Høringsbrev over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

<<Høringsliste for bet. 1530 [DOK365225].pdf>> Se venligst vedhæftede.

Med venlig hilsen

Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

<<fesdPacket.xml>>

Justitsministeriet
Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

stc@jm.dk

H.C. Andersens Boulevard 45
1555 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2012-019918

6. juni 2012

Vedr.: Høring over Retsplejerådets Betænkning nr. 1530/2012 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud.

1. Indledning

Justitsministeriet har den 20. april 2012 (j.nr. 2012-740-0094) sendt Retsplejerådets Betænkning nr. 1530/2012 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (herefter alene betegnet betænkningen) med anmodning om en udtalelse senest den 1. juni 2012.

Betænkningen indeholder en række forslag til ændringer og moderniseringer af reglerne om fogedforbud, som har til formål at styrke domstolenes behandling af sager om fogedforbud.

Det fremgår, at der fra forskellig side er blevet efterspurgt en mere specialiseret behandling af sager om fogedforbud, og betænkningen lægger op til at styrke behandlingen af fogedforbud på forskellig vis.

Nedenfor under pkt. 2 er der nogle overordnede bemærkninger. I forlængelse heraf indeholder pkt. 3 Danske Advokaters bemærkninger til enkelte dele af betænkningen.

2. Generelle bemærkninger

Indledningsvis bemærkes det, at Danske Advokater ved brev af 5. januar 2011 i lighed med en række andre organisationer har henvendt sig til Justitsministeriet vedrørende en ændring af kompetencereglerne i forhold til behandlingen af immaterialretlige sager, der går ud på, at reglerne i retsplejeloven ændres, så det fremover er Sø- og Handelsretten, der behandler begæringer om foreløbige retsmidler i alle sager (fogedforbud og bevissikring), hvor hovedsagen kan anlægges ved Sø- og Handelsretten. Sigtet er at forbedre både rekvirentens og rekviriti retssikkerhed.

Danske Advokater støtter overordnet initiativer, der kan styrke domstolsbehandlingen af sager om fagedforbud. Det gælder både i forhold til at sikre større kvalitet og mere effektivitet.

Det er i den forbindelse af helt afgørende betydning, at domstolene til stadighed har de nødvendige ressourcer til at sikre, at der sker en hurtig, effektiv og kvalitetsmæssig behandling af begæringer om forbud mv. Det gælder dels i forhold til, at retsafdelingerne fremover har de fornødne ressourcer til at behandle begæringer om forbud mv., så der ikke sker en forøgelse af sagsbehandlingstiden. Dels gælder det i forhold til at sikre de fornødne ressourcer til, at sager, der behandles ved Sø- og Handelsretten som en landsdækkende domstol, også i relevant omfang kan forhandles der, hvor det findes hensigtsmæssigt, jf. herved bestemmelsen i retsplejelovens § 17, stk. 4. Der ses at kunne være en ikke ubetydelig risiko for, at der kan opstå flaskehalse i Sø- og Handelsretten.

Danske Advokater understreger endvidere, at uanset at der gennem de senere år har været tilsigtet en styrkelse af det immaterialretlige sanktionssystem og det erstatningsretlige værn, er muligheden for opnåelse af et hurtigt forbud stadig rettighedshavernes primære retsværn.

De forslag, der er indeholdt i betænkningen, rejser efter Danske Advokaters opfattelse både principielle og tekniske spørgsmål, jf. nedenfor under pkt. 3.

Efter Danske Advokaters opfattelse er de specielle bemærkninger til de foreslåede nye bestemmelser relativt kortfattede. Disse bemærkninger kan med fordel skærpes og uddybes i et kommende lovforslag herom.

3. Bemærkninger vedrørende enkelte dele

I det følgende er der nogle bemærkninger til udvalgte dele af betænkningen.

3.1. Kompetenceforhold

Danske Advokater tilslutter sig som anført ovenfor forslaget om at udvide Sø- og Handelsrettens kompetence med den bemærkning, at det bør sikres, at Sø- og Handelsretten har de fornødne ressourcer.

I betænkningen side 63 øverst er det anført, at "Hvis forbudssagen bliver behandlet i Sø- og Handelsretten, må der ske en koordinering med vedkommende fagedret, hvis det vil være hensigtsmæssigt, at der samtidig med Sø- og Handelsrettens behandling af forbudssagen ønskes foretaget en bevissikring".

Det bemærkes, at der i praksis vil være et helt klart behov for koordinering i sådanne tilfælde, men også at det i praksis kunne være en bedre løsning i stedet at tillægge Sø- og Handelsretten kompetencen til at behandle bevissikringssager i de tilfælde, hvor dette er hensigtsmæssigt. Danske Advokater har i den forbindelse lagt vægt på, at både i relation til bevissikring og forbud handler det grundlæggende om at sandsynliggøre, at der er sket en krænkelse. Hertil kommer, at i de ofte forekommende tilfælde, hvor der samtidig anmodes både om foretagelse af

bevissikring og nedlæggelse af forbud, vil sagen typisk indledes med bevissikringsdelen.

3.2. Betingelser for at meddele forbud og påbud og bevisførelse

Retsplejerådet foreslår, at de gældende betingelser for at nedlægge forbud i retsplejelovens § 642 med enkelte sproglige ændringer videreføres, dog således at bestemmelsen ikke kun skal omfatte forbud, men også påbud.

Det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede nye bestemmelse i retsplejelovens § 347 c, at betingelserne, for at retten skal kunne meddele forbud eller påbud, i vidt omfang svarer til de gældende betingelser for at nedlægge forbud, jf. retsplejelovens § 642.

Danske Advokater finder dog anledning til at udtrykke en vis undren over, at man ikke har fundet anledning til at fastholde den eksisterende formulering om at godtgøre eller sandsynliggøre "at de handlinger, der søges forbudt, strider mod rekvirentens ret". Bestemmelsen i § 347 c skal i øvrigt ses i sammenhæng med den foreslåede nye bestemmelse i § 347 d.

Retsplejerådet foreslår, at gældende praksis vedrørende bevisførelsen i forbudssager videreføres for sager om påbud og forbud.

Danske Advokater forudsætter i den forbindelse, at der i relation til det, der er anført i betænkningen side 73 nederst om ensidigt indhentede erklæringer, ikke er tilsigtet nogen begrænsning i den eksisterende adgang til at anvende sådanne erklæringer som grundlag for en begæring om syn og skøn. I praksis vil det sjældent fremgå eksplicit af afgørelsen i forbudssagen, om den er støttet på en ensidigt indhentet erklæring.

3.3. Hovedsagen

Den foreslåede ændring af procesordningen indebærer efter Retsplejerådets opfattelse, at en egentlig justificationssag, hvor der tages stilling til, om forbuddet er lovligt meddelt, fremover vil være overflødig. Der vil derimod efter Retsplejerådets opfattelse fortsat være behov for en endelig afklaring af, om den rettighed, som har givet anledning til forbuddet, også rent faktisk består – den såkaldte hovedsag. Der henvises i den forbindelse til de foreslåede nye bestemmelser i retsplejelovens § 347 o og § 347 p.

Efter Danske Advokaters opfattelse er det imidlertid ikke helt klart ud fra ordlyden af den foreslåede nye bestemmelse i retsplejelovens § 347 o, stk. 1, hvad hovedsagen nærmere skal angå, og hvad der nærmere skal prøves.

I sammenhæng hermed indføres der en form for nyt institut, nemlig en sag om ophævelse af forbud eller påbud, der tilsyneladende kan versere sideløbende med hovedsagen og en eventuel kæresag. Behovet for at indføre et sådant nyt institut synes ikke helt klart. Ordlyden af den foreslåede nye bestemmelse i § 347 p, stk. 5, sammenholdt med § 347 p, stk. 2, nr. 3, synes i øvrigt at medføre, at forbud eller påbud ikke ophæves automatisk, hvis der ikke anlægges hovedsag efter § 347 o rettidigt, men at ophævelse af den grund forudsætter en anmodning om ophævelse

efter § 347 p, stk. 5. Ophævelse af et forbud eller påbud kan efter bestemmelsen i § 347 p, stk. 2, nr. 1, ske, hvis betingelserne for rettens meddelelse af forbud eller påbud ikke længere er opfyldt.

3.4. Sagsomkostninger

Retsplejerådet foreslår i betænkningen, at der i forbindelse med en afgørelse om meddelelse af forbud eller påbud normalt også træffes bestemmelse om de sagsomkostninger, der har været forbundet med afgørelsen om forbuddet eller påbuddet. Forslaget udelukker dog ikke, at det i særlige tilfælde kan være hensigtsmæssigt at udskyde afgørelsen om omkostningsspørgsmålet til afgørelsen af selve hovedsagen, jf. i det hele den foreslåede nye bestemmelse i retsplejelovens § 347 k.

Den foreslåede ordning rejser efter Danske Advokaters opfattelse nogle spørgsmål både af mere principiel og teknisk karakter.

Som eksempel kan nævnes det tilfælde, at et nedlagt forbud bortfalder efter bestemmelsen i retsplejelovens § 347 p, stk. 4, fordi rekvirenten ikke havde den ret, der begrundede at nedlægge forbud, men dette gælder ikke forbudsafgørelsens bestemmelse om sagsomkostninger. Dette rejser spørgsmål om, hvorvidt der i så fald skal rejses et særskilt kæremål om omkostningerne (i en situation, hvor kærefristen i øvrigt for længst er sprunget), og om, hvordan man nærmere skal forholde sig, hvis forbudssagsomkostninger allerede er betalt. Disse spørgsmål ses ikke at være omtalt i betænkningen.

Efter Danske Advokaters opfattelse er det mest naturligt og rigtigt at udskyde omkostningsspørgsmålet henset til, at der endnu ikke foreligger en endelig afgørelse i hovedsagen, hvor der skal tages stilling til, om rettigheden består.

Danske Advokater foreslår derfor, at afgørelsen om omkostningsspørgsmålet træffes i forbindelse med hovedsagens afgørelse. Dette forekommer både at være det retssikkerhedsmæssige mest betryggende og i øvrigt mest procesbesparende.

3.5. Underretning af tredjemand

Retsplejerådet har i betænkningen overvejet spørgsmålet om pligt til at underrette tredjemand med henblik på, at denne gives mulighed for at varetage sine interesser eventuelt ved at indtræde i sagen, men rådet finder, at det vil være for vidtgående at indføre en særlig forpligtelse til i forbuds- og påbudssager at underrette tredjemand.

Danske Advokater bemærker i tilknytning hertil, at erfaringen i praksis indtil videre har været, at behovet for at underrette tredjemand i praksis synes at have været lille. Hertil kommer, at der i relation til underretning af tredjemand kan rejses en række spørgsmål af både mere principiel og praktisk karakter, jf. i øvrigt Retsplejerådets overvejelser herom. Danske Advokater finder dog, at der i sager angående en teleudbyders blokering af et website bør være pligt for rettighedshaveren til i al fald at forsøge at underrette websitets ejer. Det norske Kulturdepartement har behandlet denne problemstilling indgående i et høringsnotat fra 2011 (http://www.regjeringen.no/pages/16468635/Horingsnotat_2011.pdf), og det anføres på side 50: "Etter departementets oppfatning bør de regler som foreslås

innført legge til rette for at tredjeparten (om mulig) varsles om saken og gis anledning til å uttale seg og på den måte ivareta sine interesser i saken."

3.6. Ex-parte forbud

Det er Danske Advokaters opfattelse, at i det omfang der er mulighed for ex-parte forbud, bør dette kombineres med en hjemmel, der giver mulighed for at genoptage forbudssagen med adgang til efterfølgende kontradiktion.

3.7. Subjektiv kumulation

Særligt med hensyn til spørgsmålet om subjektiv kumulation i denne type sager bemærkes det, at der efter Danske Advokaters opfattelse bør være adgang til subjektiv kumulation, jf. retsplejelovens § 250.

3.8. Retsafgift

Afslutningsvis bemærkes det, at den foreslåede nye ordning rejser spørgsmål i forhold til beregning af retsafgift, som der bør tages nærmere stilling til. Det gælder bl.a. i forhold til anmodninger efter den foreslåede nye bestemmelse i § 347 p.

Det sene svar beklages.

Med venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsø

Vicedirektør

hhk@danskeadvokater.dk

SJ20121003163415308 [DOR453579]

Fra: Dorte Rolff [dro@shipowners.dk]
Sendt: 7. juni 2012 16:52
Til: Justitsministeriet
Emne: SV: J. nr.: 2012-740-0094 - Høringsbrev over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

Att: Stine Tolstrup Christensen

Vi henviser til høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (Betænkning 1530/2012). Vi beklager, vi har sprunget høringsfristen 1. juni men vil gerne have lov at erklære os enige i det af Sø- og Handelsretten afgivne høringssvar.

Med venlig hilsen / Kind regards

Dorte Rolff
Afdelingschef / Head of Department, Lawyer, LL.M.
Danmarks Rederiforening / Danish Shipowners' Association Amaliegade 33
DK-1256 Copenhagen K
Tel.: +45 33 11 40 88 / Direct: +45 33 48 92 85
Mobile: +45 51 77 70 95
E-mail: dro@shipowners.dk
www.shipowners.dk

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Carsten Find Christiansen På vegne af Danmarks Rederiforening
Sendt: 20. april 2012 13:34
Til: Dorte Rolff
Emne: VS: J. nr.: 2012-740-0094 - Høringsbrev over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Justitsministeriet Departementet - Justitsministeriet Departementet [mailto:jm@jm.dk]
Sendt: 20. april 2012 13:21
Til: info@adipa.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; ac@ac.dk; Danmarks Rederiforening; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; de@de.dk; di@di.dk; adm@nodeco.dk; dj@journalistforbundet.dk
Emne: J. nr.: 2012-740-0094 - Høringsbrev over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

<<Høringsliste for bet. 1530 [DOK365225].pdf>> Se venligst vedhæftede.

Med venlig hilsen

Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

<<fesdPacket.xml>>

This email has been scanned by the Symantec Email Security.cloud service.
For more information please visit <http://www.symanteccloud.com>

Dansk Industri

Justitsministeriet
jm@jm.dk
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Den 1. juni 2012

Bemærkninger til Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (betænkning nr. 1530/2012)

Justitsministeriet har ved brev af 20. april 2012 anmodet om DI's bemærkninger til Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (betænkning nr. 1530/2012).

DI har følgende bemærkninger til betænkningen:

Procesordningen

DI har ved flere lejligheder påpeget at den nuværende procesordning har indeholdt flere uhensigtsmæssigheder, der kunne forbedres. På den baggrund støtter DI forslaget i betænkningens lovudkast til ændringen af reglerne om forbud og påbud.

For håndhævelse af især immaterielle rettigheder er effektive midlertidige retsmidler helt afgørende. I den forbindelse spiller muligheden for at nedlægge midlertidige fagedforbud en betydelig rolle, når det skønnes, at de almindelige regler om straf og erstatning ikke yder tilstrækkelig beskyttelse. Dette er ofte tilfældet i krænkelssituationer, hvorfor adgangen til at begære nedlæggelse af fagedforbud ofte bliver det primære retsmiddel i praksis.

DI anser det som en betydelig styrkelse af et balanceret og effektivt forbudsinstitut at det foreslås, at kompetencen til at udstede fagedforbud flyttes til byretternes afdeling for behandling af civile retssager samt at Sø- og Handelsrettens kompetence udvides til at behandle forbudssager inden for immaterialretten for hele landet. Grundet den betydelige juridiske, tekniske og bevismæssige kompleksitet samt den ofte anseelige kommercielle værdi i de immaterialretssager, er det positivt, at der lægges op til at midlertidige forbud i disse sagstyper fremover vil kunne udstedes af Sø- og Handelsretten med kære til landsretten. Tilsvarende med de øvrige erhvervsretlige sagstyper, hvor Sø- og Handelsretten har den saglige kompetence til at behandle

hovedsagen samt henvisningssager sager fra byretten jf. RPL §§ 225 og 227. Dette forslag er en for virksomhederne markant udvidelse med hensyn til omfanget af forbudssager, SØ- og Handelsretten kan behandle. Virksomhedernes erfaring er helt overvejende, at SØ- og Handelsretten har den fornødne ekspertise inden for det erhvervsretlige område. Dette skyldes ikke mindst de tilknyttede sagkyndige dommere, der regelmæssigt sidder i retten, hvilket medfører en høj retssikkerhed for virksomhederne.

DI er enig med Retsplejerådets vurdering i, at den yderligere specialisering for SØ- og Handelsretten må forventes at indebære en procesomkostningsbesparelse, idet sagerne vil samles i ét 'spor'.

Bevissikring

For så vidt angår kompetencen til bevissikring vil det være formålstjenligt, at SØ- og Handelsretten i sager, hvor den har saglig kompetence (jf. RPL §§ 225 og 227), ligeledes får kompetencen til at foretage bevissikring, da der i praksis ofte er store grænseflader mellem bevissikringen og fagedforbuddene. På denne måde vil de processuelle synergier for SØ- og Handelsretten som specialdomstol opnås i højere grad. De lokale fagedretter kunne bistå SØ- og Handelsretten i processen.

Værneting

For så vidt angår værneting, er DI enig med Retsplejerådet i, at det såkaldte deliktsværneting jf. RPL § 243, ligeledes bør være anvendelig ved forbudssager, således at det er utvivlsomt, at sager om forbud vil kunne nedlægges ved den pågældende ret, hvor en krænkelse finder sted.

Afslutningsvis skal det understreges, at betænkningens forslag støttes af de virksomheder, hvis immaterielle rettigheder krænktes eller forsøges krænktes, i en sådan grad, at findes afgørende, at forslagene udmøntes i et lovforslag snarligt. Det er yderligere vigtigt at det sikres, at de fornødne ressourcer i byretternes retsafdelinger og SØ- og Handelsretten er til stede fremadrettet, således at en kompetent behandling og kort sagsbehandlingstid, hvilket er særdeles afgørende i midlertidige fagedforbudssager, faktisk opnås.

Venlig hilsen

Kunal Singla,
Konsulent

Jmt. modt.
- 1 JUNI 2012

Foreningen Industriel
Retsbeskyttelse

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

31. maj 2012

70019228 PUP/LJE

Høringssvar vedrørende Betænkning 1530 - Reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud)

Foreningen Industriel Retsbeskyttelse (FIR) skal herved give udtryk for, at foreningen støtter forslaget til ændringen af reglerne om forbud og påbud.

Muligheden for hurtig og effektiv nedlæggelse af midlertidige forbud er af afgørende betydning i forbindelse med håndhævelse af immaterielle rettigheder. Det er i denne forbindelse væsentligt, at byretternes retsafdelinger samt ikke mindst Sø- og Handelsretten sikres de fornødne ressourcer til at behandle sager om forbud og påbud med betydelig hurtighed, således at truende krænkelser helt kan undgås.

Det følger af såvel TRIPS artikel 50 samt retshåndhævelsesdirektivets artikel 9, at denne mulighed skal være til stede i nationale retssystemer. Retsplejelovens kapitel 57 opfyldte dette krav.

FIR kan støtte en styrkelse af forbudsinstittet ved, at sagerne fremover flyttes til byrettens afdeling for behandling af civile retssager, samt at Sø- og Handelsrettens kompetence udvides til at behandle forbudssager inden for immaterialretten for hele landet.

Dommerne ved Sø- og Handelsretten har ekspertise inden for immaterialretsområdet, og der er til Sø- og Handelsretten knyttet sagkyndige dommere, der regelmæssigt sidder i retten. Immaterialretssager vil derfor kunne blive behandlet effektivt ved Sø- og Handelsretten. Dette vil være omkostningsbesparende ikke blot for retssystemet men også for erhvervslivet. Det er endvidere en betydelig fordel, at Sø- og Handelsretten behandler sager på grundlag af bilag på engelsk og tillader afhøring af vidner på engelsk. Sø- og Handelsretten har, hvis det er hensigtsmæssigt, mulighed for at blive sat over hele landet.

Den specialisering, der vil være tale om ved at henlægge forbuds- og påbudssagerne inden for Immaterialretsområdet til Sø- og Handelsretten, svarer til den specialisering, man ser internationalt.

For at opretholde en vis specialisering under en kæresag, der efter forslaget skal behandles ved Østre Landsret, henstilles, at disse kæresager behandles i en eller to afdelinger i Østre Landsret.

Når det gælder behovet for hurtig fremdrift i sagernes behandling, skal FIR henvise til de almindelige bemærkninger til 1987 reformen af forbudsreglerne (lovforslag nr. L 12 af 10. maj 1988):

"Justitsministeriet er enig i, at forbuddet i almindelighed vil være et subsidiært retsmiddel. Det bør dog understreges, at adgangen til fagedforbud kan være den primære retsbeskyttelse over for krænkelse af visse rettigheder, eksempelvis immaterialrettigheder, hvor muligheden for straf eller erstatning oftest ikke yder et tilstrækkeligt værn. Justitsministeriet kan endvidere tiltræde, at en proportionalitetsgrundsætning lovfæstes som en undtagelsesbestemmelse."

FIR skal gøre opmærksom på, at denne bemærkning har været meget vigtigt for udviklingen af retspraksis på området, og FIR henstiller, at der fortsat henvises til dette afsnit i bemærkningerne til de nye regler.

FIR kan tiltræde, at de særlige værnetingsregler for fagedforbud ophæves, og at der i stedet henvises til de almindelige regler om stedlig kompetence. Reglerne om deliktsværneting i § 243 vil utvivlsomt få betydning inden for immaterialretssager i relation til krænkelse, der begås af udlændinge på det danske territorium. Det henstilles, at bestemmelsen ændres, således at det er klart, at den også omhandler forbud og påbud.

Ifølge TRIPS artikel 50, stk. 4, andet punktum, og retshåndhævelsesdirektivets artikel 9, stk. 2, artikel 4, stk. 2, andet punktum, bør der ved nedlæggelse af ex-parte forbud være mulighed for efterfølgende kontradiktorisk prøvelse. Efter de nugældende regler i retsplejeloven er der ikke hjemmel til, at første instans genoptager forbudssagen med henblik på kontradiktorisk prøvelse, idet retsplejelovens § 646, stk. 2, ikke henviser til § 504. nr. 4. Det er uhenigtsmæssigt, at den eneste mulighed for kontradiktorisk prøvelse er i forbindelse med en kære. FIR skal derfor foreslå, at der i forbindelse med nedlæggelse af ex-parte forbud indføres en regel om, at sagen på rekvisiti begæring skal genoptages med henblik på kontradikto-

risk behandling. Rekviriti' begæring bør foreligge inden for en relativt kort tid, ligesom den kontradiktoriske behandling bør finde sted inden for en nærmere angivet kortere tidsfrist.

Det kunne formentlig være praktisk, hvis Sø- og Handelsretten i sager, der henhører under dennes jurisdiktion, i situationer, hvor det vil være praktisk, også får mulighed for at foretage bevissikring. Sø- og Handelsretten kunne eventuelt være bistået af den lokale fogedret. En sådan ordning ville give større retssikkerhed.

Foreningen skal anmode om, at det overvejes, om det er hensigtsmæssigt at indføre adgang til subjektiv kumulation i forbindelse med sager om midlertidigt forbud og påbud, jf. retsplejelovens § 250. Dette må selvfølgelig ske under hensyn til alle parter interesser, og det er muligt, at hensynet kan opnås ved en sambehandling. Foreningen skal pege på, at det ikke synes ganske klart, at hovedsagen inden for immaterialretsområdet altid skal kunne anlægges ved Sø- og Handelsretten, uanset om forbuddet måtte være nedlagt af en byret. Dette er ønskeligt. For så vidt angår frist for anlæg af hovedsagen, jf. forslaget § 347o, er der i udlandet forskellig praksis for, hvornår en sag anses for anlagt. Det bør derfor efter foreningens opfattelse nærmere præciseres, hvad der menes med ordlyden "anlægges eller indledes".

For så vidt angår tilkendelse af sagsomkostninger er det FIR's opfattelse, at den nuværende ordning bør opretholdes. Ifølge denne kan der på begæring tillægges rekviritus sagsomkostninger, hvis forbud nægtes, hvorimod der ikke tages stilling til sagsomkostninger til rekvirenten i forbudssagen, men først under hovedsagen. Det forekommer ikke rimeligt, at rekvirenten allerede efter nedlæggelse af forbud får et eksigibelt krav på sagsomkostninger, hvis det senere viser sig, at forbuddet er ulovligt.

Med venlig hilsen

Foreningen Industriel Retsbeskyttelse

Peter-Uhrik Plesner

Fra: Jakob Bjerre [jabj@ftf.dk]
Sendt: 26. oktober 2012 12:20
Til: Justitsministeriet
Emne: FTF j.nr. 12-1016 JABJ - Høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (bet. nr. 1530/2012) - Justitsministeriets sagsnr. 2012-740-0094

Kære Stine Tolstrup Christensen,

Tak for dit brev af 20. april 2012 som dette findes genfremsendt med tilhørende bilag ved e-mail af 4. oktober 2012.

FTF har nu haft lejlighed til at gennemlæse ovennævnte betænkning med tilhørende lovforslag.

I denne forbindelse meddeles det, at FTF ikke har nogen bemærkning til det fremsendte.

Eventuelle spørgsmål kan rettes til undertegnede.

Venlig hilsen

Jakob Bjerre

Advokat (L)

Tlf: +45 33 36 88 15 - Mobil: +45 40 33 88 15 - E-mail: jabj@ftf.dk

FTF - Hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte

Niels Hemmingsens Gade 12 - Postboks 1169 - 1010 København K.

Tlf: +45 33 36 88 00 - Fax: +45 33 36 88 80 - E-mail: ftf@ftf.dk - www.ftf.dk

-- --

Fra: Kate Kengen [KAKE@domstol.dk]
Sendt: 3. september 2012 11:15
Til: Stine Maria Tolstrup Christensen
Emne: SV: Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012

Høringsvar til høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud – betænkning nr. 1530/2012

HK Landsklubben Danmarks Domstole har følgende bemærkninger: I retsplejerådets bemærkninger er nævnt, at behandling af forbudssagerne kan overgå fra fogedretten til retsafdelingen uden problemer. Det er også nævnt, at der bør overvejes om sagerne skal omfattes af mulighederne for kollektiv behandling. Der er i retsplejerådets udtalelse også gjort overvejelser om, hvorvidt det er retsafdelingen, som også tager stilling til en eventuel påstand om beslaglæggelse.

Det vil efter landsklubbens opfattelse så medføre større omkostninger ved gennemførelse af disse sager, da det som udgangspunkt vil være udnævnte dommere, som kommer til at behandle dem frem for dommerfuldmægtige. HK Landsklubben er enig i, at ændringen i nogle tilfælde vil kunne tilføre sagsbehandlingen større kvalitet.

Det er landsklubbens bekymring, at berammelsestiderne i retsafdelingen, vil gøre det svært for rekvirenterne at få sagerne gennemført med fornøden hurtighed – for at mindske/forhindre/eller bevare en rettighed, inden beviset er forsvundet, med mindre man i dommerens kalender reserverer dage til behandling af disse sager – hvilket vil "tage tid" fra andre sager. Hvis man bibeholder beslaglæggelsesdelen i fogedrettens regi, vil det påvirke varigheden af sagens behandlingstid – da sagen skal igennem 2 afdelinger. Hvis retsafdelingen også skal behandle beslaglæggelsen vil det stille krav om endnu flere ressourcer i form af flere dommere.

Landsklubben har i øvrigt ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen
 Kate Kengen
 HK Landsklubben Danmarks Domstole

Fra: Stine Maria Tolstrup Christensen [mailto:stc@jm.dk]
Sendt: 14. august 2012 10:47
Til: Kate Kengen
Emne: Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012

Kære Kate Kengen

I foråret blev Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud sendt i høring.

Ved en meget beklagelig fejl var HK Landsklubben Danmarks Domstole ikke kommet på høringslisten.

Derfor sendes nu en kopi af høringsbrevet og høringslisten samt en pdf-udgave af betænkningen, idet Justitsministeriet skal anmode HK Landsklubben Danmarks Domstole om en udtalelse.

Justitsministeriet skal anmode om at modtage udtalelsen **senest den 10. september 2012**.

Et fysisk eksemplar af betænkningen bliver sendt til HK Landsklubben Danmarks Domstole (adresse Københavns Byret) i dag.

Med venlig hilsen

Stine Maria Tolstrup Christensen
Fuldmægtig

Procesretskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf. direkte: 7226 8793
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Retsplejerådet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

København, den 31. maj 2012

HØRINGSSVAR VEDR. BETÆNKNING NR. 1530

VEDR. BETÆNKNING NR. 1530: REFORM AF DEN CIVILE RETSPLEJE VII (MIDLERTIDIG AFGØRELSE OM FORBUD OG PÅBUD)

Industriforeningen for Generiske Lægemidler har på vegne af sine medlemmer med stor interesse gennemgået Retsplejerådets betænkning nr. 1530 om reform af fogedforbudsinstituttet, og Foreningen kan alt væsentligt tiltræde Retsplejerådets forslag til en reform af forbudsinstituttet.

Industriforeningen for Generiske Lægemidler bemærker i denne forbindelse, at navnlig en styrkelse af Sø- og Handelsrettens kompetence som specialdomstol for disse sager vil være til fordel for alle parter i forhold til den nuværende ordning, som har medført og fortsat medfører en meget betydelig retsusikkerhed og uforudsigelighed i retsplejen.

Det er Industriforeningen for Generiske Lægemidlers forventning, at snarlig gennemførelse af Retsplejerådets forslag vil være til gavn for samtlige foreningens medlemmer.

Venlig hilsen

Lone Juul Darket
Formand

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Procesretskontoret
jm@jm.dk

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

Dato 29.10. 2012
J.nr.: 540.10/28006/HSC

Høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

Justitsministeriet har ved e-mail af 4. oktober 2012 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

Institut for Menneskerettigheder har ikke bemærkninger til betænkningen.

Der henvises til sag nr. 2012-740-0094.

Med venlig hilsen

Helle Schaumann

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt per email til jm@jm.dk

IT-Politisk Forening
c/o Niels Elgaard Larsen
Århusgade 35, 1.
2100 København Ø

E-mail : bestyrelsen@itpol.dk
Web : <http://www.itpol.dk>

Dato : 1. juni 2012

Høringssvar om Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

IT-Politisk Forening har følgende bemærkninger til Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om reform af den civile retspleje VII (Midlertidige afgørelser om forbud og påbud).

Vores bemærkninger vedrører alene forbud rettet mod internetudbydere eller andre tjenesteudbydere på internettet om blokering af websider eller andet indhold på internettet. Vi tager udgangspunkt i kendelserne om blokering af Allofmp3 (Københavns Byret 25. oktober 2006), The Pirate Bay (Højesteret 27. maj 2010) og Grooveshark (Retten på Frederiksberg, 20. februar 2012).

Forbudssagerne føres mod internetudbydere (mellemmænd) som ikke reelt er part i sagen

Sagerne om Allofmp3, The Pirate Bay og Grooveshark er kendetegnet ved at medlemmer af Rettighedsalliancen mener at indhold på internettet krænker deres ophavsret i Danmark, og via et fogedforbud ønsker de at adgangen til dette indhold bliver blokeret. I de tre nævnte sager har rettighedshaverne fået medhold, og internetudbyderen har fået påbud om at lave en DNS blokering (eller lignende) af de pågældende websites (allofmp3.com, thepiratebay.org og grooveshark.com). Begrundelserne er lidt forskellige, men fællestrækket er at retten har lagt vægt på at der skete ophavsretslige krænkelser af et tilpas stort omfang.

For Rettighedsalliancen er det nemt at køre disse sager mod internetudbydere, og internetudbydere har visse muligheder for

at blokere internettrafikken, således at et forbud/påbud kan give mening. Der er imidlertid en række uheldige forhold ved den nævnte fremgangsmåde.

For det første er internetudbydere reelt ikke part i disse sager. Det er ikke internetudbydere som krænker ophavsretten for Rettighedsalliancens medlemmer (hvis vi ser bort fra den særlige problemstilling omkring temporære kopier uden lovligt forlæg, jf. ophavsretsloven § 11 a). Dem som eventuelt overtræder ophavsretsloven er internetudbyderens kunder og muligvis det website som søges blokeret (vurderingen det sidste spørgsmål kan afhænge af om det givne website tilgængeliggør værker i udlandet eller i Danmark, idet Allofmp3 og Grooveshark formentlig var/er lovlige i deres respektive hjemlande, hhv. Rusland og USA).

Hvem der er part i sagen har bl.a. betydning for en vurdering af proportionaliteten af det indgreb (forbud) som rekvirenten ønsker foretaget (jf. retsplejeloven § 643 stk 2). For en internetudbyder er det typisk en beskeden ulempe at foretage (endnu) en DNS blokering, men ulemperne for sagens reelle parter vurderes ikke. Internetudbyderens kunder, den ene reelle part, får begrænset deres adgang til information på internettet, og personerne bag det blokerede website får deres ytringsfrihed begrænset.

Retsplejerådet behandler kort denne problemstilling på side 67 i betænkningen, men rådet mener ikke at der er behov for at ændre på den gældende praksis hvor kun internetudbyderen er part i sagen. Retsplejerådet mener at de eksisterende muligheder for at tredjepart kan indtræde i sagen er tilfredsstillende. IT-Politisk Forening er uenige i dette, jf. bemærkningerne nedenfor.

For det andet rammer DNS blokeringen også lovligt indhold på de pågældende websites. Det kan for eksempel være en blog hvor ejerne giver deres meninger til kende. Derudover har Rettighedsalliancen ikke ophavsretten til alt indhold, som formidles via de pågældende websites. Der findes konkrete eksempler på personer (ophavsretshavere), som har valgt at distribuere deres værker via The Pirate Bay. Begrundelsen for dette må være underordnet, da det er ophavsretshaver valg, men fagedforbuddet betyder at danske internetkunder afskæres adgangen til visse værker. Rettighedsalliancens medlemmer kan heller ikke påstå at have ophavsretten til al musik på Grooveshark. Det er meget muligt at de har retten til 80%, som det anføres i kendelsen, men 20% af Grooveshark er et ganske betydeligt antal værker.

Selv om forbudssagerne alene handler om at stoppe mere eller mindre konkrete krænkelser af ophavsretten, har de afsagte kendelser implikationer for ytringsfriheden og især borgernes informationsfrihed, forhold som er reguleret af grundloven og EMRK artikel 10. I civile sager tager retten normalt kun stilling til *parternes* påstande, men vi kan ikke forvente at internetudbyderne bruger ressourcer på at forsvare borgernes ytringsfrihed og informationsfrihed. Det er hverken rimeligt eller realistisk at forlange, at enkeltpersoner skal prøve at blive part i sagen for at kunne argumentere for at deres informationsfrihed bliver begrænset i strid med EMRK artikel 10.

Problemer med ytringsfriheden og informationsfriheden

Betænkningen anfører på side 24, at "...at adgangen til at nedlægge forbud ligeledes må vurderes i lyset af relevante bestemmelser i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, herunder f.eks. artikel 10 om ytringsfrihed." Det kan IT-Politisk Forening kun være enige i, men der er intet som tyder på at dette sker i dag. Kravet kan formentlig ikke sikres på rimelig vis når sagerne skal behandles som almindelige fogedretslige forbudssager. Vi tror ikke at Retsplejerådets forslag om at flytte sagerne fra fogedretten til retsafdelingen i sig selv vil gøre nogen videre forskel i den henseende.

IT-Politisk Forening mener at det grundlæggende er forkert at der overhovedet kan afsiges kendelser om blokering af internettet. Denne holdning er ikke udtryk for at vi ønsker at fremme ophavsretslige krænkelser, men vi mener at blokering af internettet er den forkerte vej at gå, idet ulemperne for samfundet som helhed er langt større end fordelene. Hvis der skal være en mulighed for at nedlægge forbud rettet mod internetudbydere (som Infosoc direktivet kræver), må det sikres at retten i hver eneste sag foretager en grundig afvejning af offentlighedens interesser. I dag sker der reelt alene en proportionalitetsvurdering i forhold til internetudbyderen (retsplejeloven § 643 stk 2).

Efter vores vurdering kan den nuværende danske retspraksis i værste fald føre til at store dele af internettet bliver blokeret. Internettet er et globalt kommunikationsnetværk, hvor alle verdens borgere som udgangspunkt har adgang til alt indhold, uanset hvor dette indhold tilgængeliggøres. På den anden side er der betydelige forskelle i nationalstaternes lovgivning om for

eksempel ophavsret. Et banalt eksempel er ophavsrettens længde, som i Danmark er 70 år efter ophavsmandens død, mens den i Canada kun er 50 år. Et Canadisk webside kan fuldt lovligt (efter canadisk ret, altså) tilgængeliggøre værker hvor der er gået 50 år siden ophavsmandens død, men disse værker kan samtidig krænke ophavsretten i Danmark eller andre lande (et konkret eksempel, som har givet anledning til sådanne problemer, er George Orwell's bog "1984").

Efter den retspraksis som kan udledes af sagerne om Allofmp3, The Pirate Bay og Grooveshark, skal indholdet af det udenlandske website vurderes efter danske retsregler fordi websitets indhold tilgængeliggøres i Danmark. Hvis alle verdens lande regulerede internettet på denne måde, ville internettet hurtigt degenerere til en række nationale intranet, med begrænsede muligheder for at udveksle indhold over landegrænser. En sådan udvikling vil sikkert passe lande som Kina og Iran særdeles godt, men er det et signal som Folketinget ønsker at Danmark skal udsende til den øvrige verden?

Mulighederne for at ophæve et forbud hvis betingelserne ikke længere er til stede

Allofmp3 stoppede med at sælge musik i 2008, og i dag er der på domænet allofmp3.com alene en blog som kritiserer IFPI. Alligevel er websiden stadig blokeret, selv om der ikke længere er indhold som krænker ophavsretten for Rettighedsalliancens medlemmer. På websiden thepiratebay.org er der sket en lang række tekniske ændringer, som gør at man i høj grad kan diskutere om betingelserne for det forbud som blev nedlagt af Østre Landsret, og stadfæstet af Højesteret, stadig er til stede.

Disse eksempler illustrerer et andet problem med de danske internetblokeringer via fogedretten: når først en webside er blokeret, sker der ikke mere, og der er ingen som regelmæssigt holder øje med om betingelserne for blokering fortsat er til stede. Det er meget tænkeligt at internetudbyderen kan få sagen genoptaget ved den fogedret som har nedlagt det oprindelige forbud, men igen kan vi ikke forvente at internetudbyderne påtager sig denne opgave. De er reelt ikke part i sagen.

Betænkningen nævner flere steder (f.eks. side 32), at retten kan ophæve forbuddet "... på baggrund af omstændigheder, der er indtruffet efter forbuddets nedlæggelse, jf. retsplejelovens § 648, stk. 1, jf. § 638." Det er uklart for os, om en ændring af indholdet

på websiden som i tilfældet Allofmp3 falder ind under denne regel, og selv hvis den gør, har det en meget begrænset praktisk betydning, da ingen holder øje med dette. Borgerne er i princippet afskåret fra at gøre dette, da deres adgang til den pågældende webside jo er blokeret.

Blokering af information på internettet er et meget vidtgående skridt. Hvis staten ønsker at denne mulighed skal være til stede, må staten efter IT-Politisk Forenings mening også sikre at blokeringen omgående ophører når det oprindelige grundlag for blokeringen ikke længere er til stede.

Udvidelsen med påbud (afsnit 5.3) kan give anledning til mere vidtgående blokering af internettet

I betænkningens kapitel 5 afsnit 3 foreslår Retsplejerådet at de nuværende muligheder for forbud (undladelsesforpligtelser) udvides med en mulighed for at give påbud, hvorved forstås aktive handlinger som den ene part skal foretage eller tåle at der bliver foretaget.

Retsplejerådet bemærker at der i de senere år er udviklet en retspraksis hvor forbud medfølges af en vis accessorisk handlepligt med karakter af påbud. Retsplejerådet skriver at deres forslag vil lovfæste denne retspraksis, men det er ikke klart for os, om de alene ønsker at gøre dette, eller om forslaget reelt indebærer en udvidet adgang til at udstede påbud (pålægge den ene part at udføre bestemte handlinger).

Specielt i sagen om The Pirate Bay, der blev kæret helt til Højesteret, er grænsen mellem forbud og påbud noget flydende. I kendelsen forbydes internetudbyderen "...at medvirke til andres eksemplarfremsættelse og tilgængeliggørelse via hjemmesiden www.thepiratebay.org af værker, hvortil de indkærrede [Rettighedsalliancen] har de ophavsretlige enerettigheder." Til dette forbud hører en accessorisk handlepligt om at blokere internettrafik, men omfanget af denne handlepligt kan afhænge af hvor bredt forbuddet skal læses. I den konkrete sag er denne usikkerhed dog ikke til stede, idet kendelsen fra Højesteret præciserer at en DNS blokering af domænet thepiratebay.org er tilstrækkelig til at efterleve forbuddet.

Hvis Retsplejeloven ændres, så der bliver en reelt udvidet adgang til at udstede påbud, er IT-Politisk Forening bekymret for at denne adgang kan blive brugt til at pålægge internetudbydere endnu

mere vidtgående forpligtelser for at stoppe ophavsretslige krænkelser. Et eksempel kunne være krav om aktiv indholdsfiltrering via såkaldt deep-packet inspection i håb om generelt at stoppe internettrafik som krænker ophavsretten for bestemte værker. Denne mulighed er nævnt som "metode 1" i kendelsen om The Pirate Bay fra Østre Landsret og Højesteret, ligesom metoden har været aktivt diskuteret i Kulturministeriets møderække om håndhævelse af rettigheder på internettet. Et andet eksempel kunne være påbud om at manipulere med resultaterne fra en søgemaskine (som Google, Bing, og Yahoo Search), således at henvisninger til filer/websider der måske krænker ophavsretten ikke optræder i søgeresultaterne.

Aktiv indholdsfiltrering via deep-packet inspection vil formentlig stride mod EU retten, jf. de nylige kendelser fra EU-domstolen om de belgiske sager mellem rettighedsorganisationen SABAM og hhv. Scarlet og Netlog. Hvis den danske retsplejelov udvides med mulighed for påbud, som Retsplejerådet foreslår, bør det sikres at der ikke kan udstedes midlertidige påbud om handlinger som ikke kan pålægges ved dom. Hvis der er tvivl om hvorvidt handlingen vil kunne pålægges ved dom, bør denne tvivl føre til en tilbageholdenhed med at udstede det pågældende midlertidige påbud.

Fra: Tina Madsen (KFST) [tma@kfst.dk]
Sendt: 3. september 2012 13:32
Til: Stine Maria Tolstrup Christensen
Cc: Mike Piil (DEP); Kenneth Skov Jensen (KFST); Bent Bagge (KFST)
Emne: Høring om betænkning nr. 1530 vedr. midlertidige afgørelser om forbud og påbud
Vedhæftede filer: 1530pdf[1].pdf

Kære Stine

Jeg kan oplyse, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ingen bemærkninger har til den fremsendte betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud.

Med venlig hilsen

Tina Madsen

Specialkonsulent/ Special Advisor
 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen/
 Danish Competition and Consumer Authority
 Direkte +45 4171 5306
 E-mail tma@kfst.dk

Carl Jacobsens Vej 35
 2500 Valby
 Tlf. +45 4171 5000

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fremmer vækst og nye muligheder ved at styrke konkurrencen og forbedre samspillet mellem forbrugere og virksomheder.

Fra: Mike Piil (DEP)
Sendt: 14. august 2012 12:50
Til: Kenneth Skov Jensen (KFST)
Emne: JM høring om betænkning nr. 1530 vedr. midlertidige afgørelser om forbud og påbud

Kære Kenneth

Vi har modtaget en erindring fra JM om vedlagte betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud, som hermed videresendes. Betænkningen og tilhørende lovforslag er sendt i officiel høring i foråret bl.a. til EVM, men JM har i den forbindelse glemt at medsende et høringsbrev.

Betænkningen videresendes, idet den indeholder et lovforslag, som bl.a. ændrer i markedsføringsloven (lovforslagets § 4 og betænkningens kap. 5, afsnit 2 og 3) og lov om forbud til beskyttelse af forbrugernes interesser (lovforslagets § 5 og betænkningens kap. 5, afsnit 2 og 3).

KFST har tidligere modtaget betænkningen i uformel høring, men i forbindelse med den officielle høring – og af hensyn til det glemte høringsbrev – skal JM gerne modtage eventuelle bemærkninger snarest muligt.

JMs pressemeddelelse til orientering: <http://www.justitsministeriet.dk/pressemeddelelse+M542ceda174e.html>

Jeg har fået en kontakt til Stine Christensen i JM's procesretskontor (E: stc@jm.dk T: 72 26 87 93), som du kan kontakte om evt. bemærkninger eller spørgsmål.

Vil FBI stå for den videre behandling af sagen?

Pft.

Med venlig hilsen

Mike Piil

Fuldmægtig, cand. jur.

Jura & Statsstøtte
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K.
Tlf.: +45 33 92 33 50
Dir. tlf. +45 33 92 76 69

Please consider the environment before printing this message

Københavns Uni .
- Clement Salung
Petersen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. e-mail til jm@jm.dk og med alm. post

København, den 1. juni 2012

Høringssvar vedr. Retsplejerådets betænkning 1530/2012 (Reform af den civile retspleje VII)

Justitsministeriet har den 20. april 2012 iværksat en høring over den ovennævnte betænkning fra Retsplejerådet, der vedrører en reform af retsplejelovens regler om forbud. Med respekt for det store og kyndige arbejde, som Retsplejerådets betænkning er udtryk for, har jeg i lyset af min retsvidenskabelige forskning på dette område fundet anledning til at komme med nogle bemærkninger, som forhåbentlig kan have værdi i det videre arbejde med den foreslåede reform af reglerne om forbud. Mine bemærkninger angår følgende fire spørgsmål:

- 1) Midlertidige foranstaltningers rolle i retshåndhævelsen
- 2) Grænser for meddelelse af påbud
- 3) Meddelelse af midlertidige foranstaltninger *ex parte*
- 4) Brug af midlertidige foranstaltninger til blokering af internetindhold

Det retsvidenskabelige grundlag for mine bemærkninger kan findes i den litteratur, som der er henvist til i noterne undervejs i mit høringssvar.

1. Midlertidige foranstaltningers rolle i retshåndhævelsen

Et vigtigt udgangspunkt for udformningen af regler vedrørende midlertidige afgørelser om forbud og påbud (herefter "midlertidige foranstaltninger") er den rolle, som disse regler skal spille i retshåndhævelsen. Overvejelser herom må i en dansk kontekst naturligt tage udgangspunkt i den rolle, som forbudsinstittet spiller i håndhævelsen i dag.

Forbudsinstittets rolle i retshåndhævelsen i dag

Retsplejelovens gældende regler om forbud supplerer retshåndhævelsen i de tilfælde, hvor almindelige regler om straf og erstatning ikke slår til, og hvor formålet vil forspildes ved at afvente

almindelig rettergang.¹ Som udgangspunkt er reglerne om forbud således tiltænkt en *subsidiær* rolle i retshåndhævelsen. Forbud er desuden et *foreløbigt* retshåndhævelsesmiddel, hvilket bl.a. indebærer, at der efterfølgende – hvis forbuddet skal opretholdes og rekvisitus ikke frafalder forfølgning – skal tages *endeligt* stilling til det påberåbte krav ved dom. Rekvirenten er erstatningsansvarlig (til dels på objektivt grundlag), hvis det foreløbige forbud efterfølgende viser sig ikke at være lovligt gjort, og rekvirenten skal normalt stille sikkerhed for dette potentielle erstatningsansvar, når forbudsbetingelserne ikke kan godtgøres.

Retsplejelovens regler om forbud spiller en særlig – og anderledes – rolle på immaterialrettens område, hvor forbud fungerer som et *primært* retshåndhævelsesmiddel.² I praksis nedlægges der således forbud i immaterialretlige sager, hvis betingelserne i § 642, nr. 1 og nr. 2, er opfyldt, og rekvirenten (om nødvendigt) er indstillet på at stille sikkerhed, idet de øvrige forbudsbetingelser (i § 642, nr. 3, og § 643) normalt altid anses for at være opfyldt i sådanne sager. Dette indebærer, at rekvirentens potentielle erstatningsansvar (og det hermed forbundne krav om sikkerhedsstillelse) er det eneste værn mod fejl og misbrug af forbudsreglerne i immaterialretlige sager.

Det værn, som rekvirentens potentielle erstatningsansvar (og sikkerhedsstillelsen for dette ansvar) giver, forudsætter, at der efterfølgende ved en endelig dom tages stilling til forbuddets lovlighed og/eller det krav, som ligger til grund for det foreløbige forbud. Uden en sådan dom er der nemlig normalt intet reelt grundlag for at vurdere, om det foreløbige forbud er retmæssigt eller ej. Min forskning tyder herved på, at hovedparten af alle immaterialretlige forbudssager afsluttes uden en sådan dom, typisk fordi sagerne forliges efter nedlæggelsen af det foreløbige forbud.³ Dette indebærer, at forbudsinstittet i disse (mange) immaterialretlige sager reelt *substituerer* den ordinære domsproces som tvistløsningsform, og at rekvirentens potentielle erstatningsansvar (og sikkerhedsstillelsen for dette ansvar) kun i beskedent omfang udgør et reelt værn mod fejl og misbrug af forbudsreglerne.⁴

Risikoen for fejl og misbrug af forbudsreglerne afhænger af sagernes nærmere karakter. Mens nogle immaterialretlige sager utvivlsomt allerede i fogedretten vil have en betydelig klarhed, vil andre immaterialretlige sager i fogedretten fremstå som tvivlsomme. Det gælder navnlig i patentsager, men det kan også være tilfældet i f.eks. ophavs- og varemærkeretlige sager.⁵

---

¹ Jf. nu retsplejelovens § 642, nr. 3, og § 643, stk. 1.

² Dette er forudsat i fremsættelsesbemærkningerne i Folketingstidende 1988-89, Tillæg A, sp. 276f.

³ Jf. de undersøgelser, der er redegjort for i kapitel 2 i min afhandling "Immaterialrettigheder og foreløbige forbud" (Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2008).

⁴ Disse synspunkter er uddybet nærmere i min ovennævnte ph.d.-afhandling, jf. navnlig afhandlingens kapitel 1.

⁵ Jf. nærmere analyserne i kapitel 2 i min ovennævnte ph.d.-afhandling.

*Retspolitiske overvejelser*⁶

Det er et fundamentalt retssikkerhedsprincip, at tvangsfuldbyrdelse normalt forudsætter en dom eller et andet grundlag, som er karakteriseret ved, at der er en meget høj grad af sandsynlighed for, at der ikke kan rejses berettigede indvendinger mod kravet.⁷ En dom forudsætter gennemførelsen af en proces, der lever op til de gængse retssikkerhedsprincipper, som er indbygget i den civile retsplejes almindelige regler. Det er herved navnlig ikke – som i forbudssager – tilstrækkeligt, at man som sagsøger blot *sandsynliggør* sin ret, ligesom sagsøgte er sikret en vidtgående adgang til kontradiktion, også når det f.eks. gælder sagkyndig bevisførelse efter reglerne om syn og skøn.

Det følger af dette grundlæggende retssikkerhedsprincip, at anvendelsen af foreløbige forbud i *vanskelige* immaterialretlige sager – hvorved jeg her forstår sager, som ikke er karakteriseret ved nogen større klarhed – for så vidt er en anomali i vores retssystem. I flere af de lande, som vi normalt sammenligner os med, kan man da også spore en tilbageholdenhed med at anvende *midlertidige* tvangsforanstaltninger i sådanne *vanskelige* sager.

Det er et retspolitisk spørgsmål, hvordan hensynet til en effektiv retsbeskyttelse af immaterialrettigheder (og andre rettigheder) skal afvejes i forhold til de anførte retssikkerhedsmæssige betragtninger – og dermed hvilken rolle sådanne midlertidige foranstaltninger skal spille i *vanskelige* (immaterialretlige) sager.

Man kan retspolitisk mene, at det i et moderne retssamfund som det danske bør kræve et effektivt værn mod fejl og misbrug, før statens tvangsapparat skal kunne bringes i anvendelse af en privat part over for andre private, når der – efter en proces, der ikke lever op til de gængse retssikkerhedsgarantier – ikke foreligger nogen større klarhed over, hvorvidt en sådan magtanvendelse vil være legitim (der tænkes herved på de tilfælde, hvor retsstridighedsbetingelsen for nedlæggelse af forbud alene er sandsynliggjort, jf. nu RPL § 642, nr. 1, og forslaget § 347 c, nr. 1).⁸ Som det fremgår af de ovennævnte bemærkninger, findes et sådant effektivt værn ikke i dag. Man kan her retspolitisk overveje at skærpe betingelserne for anvendelse af midlertidige foranstaltninger i sådanne vanskelige sager, f.eks. gennem indførelse af en form for bevis- og/eller betænkighedskriterium (som det bl.a. kendes fra reglerne om umiddelbare fagedforretninger) eller gennem et større fokus på en afvejning af parternes interesser, når en sag er præget af væsentlig uklarhed (således som det navnlig kendes fra de engelske regler om *interim injunctions*, og som det også er foreslået i en række af de modeller for udformning af forbudsbetingelserne, som i øvrigt er opstillet i den internationale juridiske teori på området).⁹ En sådan interesseafvejning må antages

⁶ Jeg har redegjort nærmere for de her anførte betragtninger i min ovennævnte ph.d.-afhandling samt i en artikel i Advokaten 2009, nr. 2, s. 24-27.

⁷ Dette grundprincip er i den civile retspleje bl.a. afspejlet i retsplejelovens § 478 og i retsplejelovens kapitel 55 om umiddelbare fagedforretninger, der forudsætter en betydelig klarhed om rekvirentens krav.

⁸ Jf. herved min artikel i Advokaten 2009, nr. 2, s. 24-27.

⁹ Jeg kan her navnlig henvise til kapitel 7 i min ovennævnte ph.d.-afhandling.

allerede efter gældende ret at kunne indgå i den skønsmargin, som er indbygget i kravet om *sandsynliggørelse*, således som det bl.a. kendes fra tysk og norsk ret.¹⁰

Nogle aspekter af det her rejste spørgsmål behandles på side 64ff. i Retsplejerådets betænkning. Det er herved noget uklart, hvorvidt Retsplejerådets bemærkninger på side 65 i betænkningen er udtryk for en ændring af den helt faste opfattelse i den juridiske teori og i retspraksis, at betingelsen i RPL § 643, stk. 1, kun meget sjældent vil være til hinder for nedlæggelse af forbud. Jeg vil anbefale, at dette spørgsmål tydeliggøres i lovbemærkningerne.

Retsplejerådets betænkning synes i øvrigt at afspejle et retspolitisk ønske om – fortsat – at tillægge hensynet til en effektiv retsbeskyttelse af immaterialrettigheder betydelig vægt, således at midlertidige foranstaltninger *også* i de vanskelige sager som udgangspunkt skal stå til rådighed som et *primært* retshåndhævelsesmiddel.

Denne afvejning af hensynet til en effektiv retsbeskyttelse af immaterialrettigheder over for grundlæggende retssikkerhedsmæssige hensyn er som nævnt et retspolitisk anliggende. Et ønske om at prioritere hensynet til en effektiv retsbeskyttelse af immaterialrettigheder højt i denne afvejning er imidlertid ikke til hinder for at indrette procesordningen således, at parterne tilskyndes til at søge hovedsagen fremmet, så der hurtigst muligt kan træffes en *endelig* judiciel afgørelse i sagen på et grundlag og efter processuelle regler, der lever op til gængse retssikkerhedsprincipper. Flere elementer i Retsplejerådets forslag synes herved at være egnede til at fastholde og endda styrke en anvendelse af midlertidige foranstaltninger som en *endelig* procesform på immaterialrettens område:

- Det lavere beviskrav ”sandsynliggøre” fastholdes, hvilket giver indehavere af immaterialrettigheder et betydeligt incitament til fortsat at anvende reglerne om midlertidige foranstaltninger til at håndhæve deres rettigheder
- Immaterialretlige forbudssager undergives i dag en behandling, der i vidt omfang svarer til en egentlig retssag, men uden de retssikkerhedsmæssige garantier som følger af reglerne i den ordinære domsproces. Retsplejerådets forslag om, at disse sager også kan undergives kollegial behandling og afgøres med sagkyndige retsmedlemmer indebærer, at den midlertidige afgørelse i endnu højere grad, end tilfældet er i dag, kommer til at fremstå som en foregribelse af den endelige dom i sagen. Afgørelsen træffes imidlertid fortsat efter processuelle regler, der ikke lever op til gængse retssikkerhedsprincipper for behandling af civile tvister.

---

¹⁰ Jf. herved min ovennævnte ph.d.-afhandling, side 356.

- Anvendelsesområdet for de midlertidige foranstaltninger udvides til at omfatte forbud eller påbud til håndhævelse af unkladelses-, handle- og tålepligter, hvorved den midlertidige afgørelse i endnu højere grad end tilfældet er i dag vil kunne udvirke samme realeffekt som en endelig dom. Dette har særlig betydning på immaterialrettens område, hvor netop gennemtvungelse "in natura" af de beskyttede enerettigheder spiller en afgørende rolle, jf. herved også nedenfor i afsnit 2.
- Retsplejerådets forslag indebærer, at der fortsat skal anlægges en *særskilt* sag om midlertidige foranstaltninger, og at afgørelser herom frit skal kunne kæres. Desuden ændres reglerne om forfølgning af den midlertidige afgørelse således, at hovedsag først *skal* anlægges senest 2 uger efter der *endeligt* er taget stilling til en begæring om midlertidige foranstaltninger. Reglerne ses ikke at give rettighedshaverne noget incitament til at anlægge hovedsag før dette tidspunkt.

Efter min opfattelse taler de ovenfor omtalte retssikkerhedshensyn klart for, at procesordningen indrettes således, at den ikke har en *bias* i forhold til at få *afsluttet* de *vanskelige* sager gennem *midlertidige* judicielle afgørelser, der træffes på et grundlag og efter processuelle regler, der ikke lever op til gængse retssikkerhedsprincipper. Det må herved antages, at den tid, der går fra iværksættelse af midlertidige foranstaltninger til afsigelse af dom i hovedsagen, vil have afgørende betydning for effekten af det værn, som rekvirentens potentielle erstatningsansvar (og sikkerhedsstillelse herfor) udgør, og at det også af denne grund er hensigtsmæssigt, at der så hurtigt som muligt efter iværksættelse af midlertidige foranstaltninger kan træffes en endelig afgørelse i hovedsagen.

På denne baggrund vil jeg anbefale, at følgende elementer i Retsplejerådets forslag overvejes nærmere:

- a. Adgangen til at kære afgørelser om midlertidige foranstaltninger vil, ligesom efter de gældende regler om kære af forbud, give mulighed for, at parterne kan komme med yderligere processtof i kæresagen, hvorved disse kæresager kan få en omfattende karakter. Så længe en sådan fornyet prøvelse på nyt grundlag er mulig, vil parterne ikke have noget incitament til at søge hovedsagen fremmet. For at sikre et sådant incitament bør det efter min opfattelse overvejes nærmere, om kæreadgangen kan begrænses f.eks. til alene at angå en fornyet prøvelse på samme grundlag, hvorved kæresagen som altovervejende udgangspunkt bør kunne behandles skriftligt.¹¹ Det bemærkes herved, at en meddelelse af midlertidige foranstaltninger ikke er til hinder for, at modparten indgiver en begæring til 1. instansdomstolen om at få foranstaltningerne ophævet, hvis betingelserne herfor skønnes ikke længere at være opfyldt, jf. forslaget til § 347 p.

¹¹ Smh. herved bemærkningerne i FT 1988-89, Tillæg A, sp. 277, og U 2000.1272 Ø.

- b. Retsplejerådets forslag indebærer, at der fortsat skal anlægges en særskilt sag om midlertidige foranstaltninger, og at fristen for anlæggelse af hovedsag først begynder at løbe, når der endeligt er taget stilling til begæringen (dvs. efter en eventuel kæresag). Dette vil indebære en *udskydelse* af fristen for anlæggelse af hovedsag i forhold til i dag, jf. RPL § 648, stk. 1, jf. § 634. I fremmed ret er det ikke usædvanligt, at midlertidige foranstaltninger meddeles under forberedelsen af selve hovedsagen. Herved opnås en række fordele, herunder at begæringen om midlertidige foranstaltninger i sig selv fremskynder behandlingen af hovedsagen. En begæring om midlertidige foranstaltninger skal opfylde kravene til en stævning, jf. forslagets § 347 f, og der vil derfor i almindelighed ikke være noget til hinder for at anlægge hovedsagen samtidig med indgivelsen af begæringen om midlertidige foranstaltninger. I lyset heraf og for at sikre et incitament til at søge hovedsagen fremmet bør det overvejes, om ikke udgangspunktet – som det kendes flere steder i fremmed ret – bør være, at hovedsagen skal anlægges samtidig med (eller kort efter) indgivelse af en *begæring* om midlertidige foranstaltninger.
- c. Kravet om, at der skal anlægges en separat sag om midlertidige foranstaltninger, indebærer, at processtoffet fra denne sag ikke uden videre ”følger med” i hovedsagen. Det bør overvejes, om der – i hvert fald som et udgangspunkt – kan etableres en særlig *fast track*-procesform for hovedsagen, således at denne i videst muligt omfang bygger videre på processtoffet fra sagen om midlertidige foranstaltninger. Det bemærkes, at det ofte primært vil være tilvejebringelse af sagkyndige beviser, der vil adskille forberedelsen af hovedsagen fra sagen om midlertidige foranstaltninger.

Sammenfattende er det således min opfattelse, at det vil være hensigtsmæssigt i endnu højere grad at gøre reglerne om midlertidige foranstaltninger til en del af de almindelige civilprocessuelle regler for behandlingen af sager i 1. instans således, at procesordningen giver modparten en bedre mulighed for så hurtigt som muligt efter meddelelse af midlertidige foranstaltninger at opnå en endelig judiciel stillingtagen til den foreliggende retstvist på en måde, som lever op til gængse retssikkerhedsprincipper. Det bemærkes, at de ovennævnte konkrete forslag *ikke* ses at berøve de midlertidige foranstaltninger deres effektivitet, hvorimod de i høj grad vil styrke retsstillingen for den modpart, der ønsker at anfægte retmæssigheden af meddelte midlertidige foranstaltninger.

2. Grænser for meddelelse af påbud

Det traditionelle anvendelsesområde for forbudsreglerne er retsbeskyttelse af *undladelsespligter*, mens det i fremmed ret ofte er muligt at opnå en foreløbig retsbeskyttelse også af handle- og tålepligter. Retsplejerådets forslag til § 347 a – hvorefter domstolene ved forbud eller påbud skal kunne bestemme, at modparten midlertidigt skal foretage, undlade eller tåle bestemte handlinger – er herved i god overensstemmelse med retstilstanden i lande, som vi normalt sammenligner os med.

Denne del af forslaget indebærer efter sin ordlyd en meget bred adgang til at meddele påbud. Dette vil indebære en væsentlig ændring af gældende ret, og der knytter sig derfor en betydelig principiel interesse til spørgsmålet om, hvilke grænser der gælder for sådanne midlertidige påbud. Dette spørgsmål berøres kort i betænkningen på side 61f. (jf. også side 104f.), hvor der anføres følgende:

”Retsplejerådets forslag vil således i vidt omfang være udtryk for en lovfæstelse af den retspraksis, der har udviklet sig i forhold til accessoriske handlepligter. En midlertidig afgørelse om påbud vil således eksempelvis kunne gå ud på, at der skal etableres en bestemt faktisk tilstand, f.eks. at en vejbom skal fjernes, eller at et skilt skal tages ned. Selvom der er adgang til, at der kan etableres ændringer i en faktisk tilstand ved en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud, kan der som led i en sådan afgørelse ikke uden videre gives pålæg om vidtgående tilstandsændringer. Den midlertidige afgørelse bør således ikke gå længere end det, der er nødvendigt for at gennemføre en tilfredsstillende midlertidig retstilstand.”

Det er min vurdering, at disse grænser er vage, og at der herved overlades et betydeligt spillerum til domstolene. Dette er efter min opfattelse betænkeligt, fordi påbud i modsætning til forbud også kan angå allerede foretagne handlinger og en allerede etableret (retsstridig) tilstand.¹² En bred adgang til at meddele påbud giver således mulighed for at anvende retsinstituttet ”midlertidige foranstaltninger” til formål, som det ikke er tiltænkt.¹³

Det kan her noteres, at der i lande, som vi normalt sammenligner os med, er udviklet mere præcise retningslinjer for meddelelse af påbud. Udarbejdelse af sådanne retningslinjer forudsætter en mere klar stillingtagen til den rolle, som midlertidige foranstaltninger skal spille i retshåndhævelsen i Danmark, jf. herved mine bemærkninger ovenfor i afsnit 1. Det er herved min vurdering, at de danske domstole inden for de af Retsplejerådet foreslåede grænser vil have mulighed for at iværksætte foranstaltninger, som går videre end behovet for foreløbig retsbeskyttelse tilsiger, og at de foreslåede regler om midlertidige foranstaltninger herved kan få en anden rolle i retshåndhævelsen, end forbudsinstituttet har i dag.

På baggrund af det anførte vil jeg anbefale, at det her rejste spørgsmål analyseres nærmere under inddragelse af det betydelige erfaringsgrundlag, der bl.a. kan hentes i norsk, svensk, tysk og engelsk ret, og at der i lovbemærkningerne opstilles nogle mere konkrete retningslinjer for de grænser, der gælder for meddelelse af påbud.

Jeg vil endvidere anbefale, at disse retningslinjer adresserer nogle af de handlepligter, som allerede i dag i (utrykt) praksis pålægges med hjemmel i § 641, stk. 2. De gældende regler om forbud er således bl.a. blevet anvendt til at påbyde rekvisitus at tilbagekalde solgte produkter (hvilket er

¹² Jeg henviser herved til analysen i kapitel 6 i min afhandling ”Immaterialrettigheder og Foreløbige Forbud”.

¹³ Jf. herved også Peter Westberg, ”Det Provisoriska Rättsskyddet i Tvistemål” (2004), Bok 1, side 65ff.

omtalt i betænkningen på side 21f.) og til at påbyde rekvisitus at afregistrere et domænenavn.¹⁴ De to eksempler, som er omtalt i betænkningen – fjernelse af vejboomme og skilte – er således ikke repræsentative for nutidens retspraksis efter de gældende forbudsregler.

Jeg forstår Retsplejerådets betænkning således, at Retsplejerådet ønsker at etablere en lovhjemmel for *påbud om tilbagekaldelse af allerede solgte produkter*. Henset til at disse handlepligter har været omdiskuteret – og kritiseret – i den juridiske teori¹⁵ og henset til at disse tilbagekaldelsespligter ikke desto mindre i dag spiller en vigtig rolle i mange forbudssager vil jeg anbefale, at dette spørgsmål overvejes nærmere, og at der indføres en udtrykkelig stillingtagen hertil i lovbemærkningerne.

Det er min klare opfattelse, at det *ikke* som en *midlertidig* foranstaltning bør kunne påbydes en modpart at *afregistrere* et domænenavn eller registrerede immaterialrettigheder (varemærker, design, patenter, brugsmodeller m.v.), hvis blot det findes *sandsynliggjort*, at sådanne registreringer vil stride mod ”rekvirentens” ret. Da der imidlertid foreligger flere eksempler herpå i retspraksis, som ikke er omtalt i betænkningen, vil jeg anbefale, at dette spørgsmål afklares i lovbemærkningerne.

Andre mulige handlepligter, som lovbemærkningerne kan adressere, evt. blot gennem mere præcise generelle retningslinjer, er påbud om at tilbagekalde en ”for tidlig” ansøgning om tilladelse til markedsføring af et generisk lægemiddel¹⁶ og påbud over for internetmellemmænd om at filtrere internettrafik og serverindhold.

Retsplejerådets forslag er bl.a. inspireret af de tyske regler om *einstweilige Verfügung*. Det er omdiskuteret i tysk ret, om disse regler kan anvendes til at opnå en midlertidig afgørelse, der svarer til en *negativ anerkendelsesdom*. Man kan argumentere for, at det efter Retsplejerådets forslag vil (og bør) være muligt for en virksomhed f.eks. at nedlægge en påstand om, at en bestemt patenthaver (som modpart) skal påbydes at tåle markedsføring af et bestemt produkt (f.eks. baseret på et anbringende om, at salg af dette produkt ikke vil indebære indgreb i patenthaverens patent). Jeg vil anbefale, at dette spørgsmål overvejes nærmere, og at der ved udarbejdelsen af de ovennævnte retningslinjer tages eksplicit stilling til, om reglerne skal give hjemmel til sådanne ”midlertidige negative anerkendelsesafgørelser”.

Herudover vil jeg anbefale, at det i lovbemærkningerne præciseres, at der ved en midlertidig afgørelse om forbud eller påbud normalt ikke kan pålægges modparten pligter, som ikke kan

¹⁴ Min ovennævnte ph.d.-afhandling indeholder en udførlig omtale af en række utrykte afgørelser herom, jf. afhandlingens side 204ff.

¹⁵ Jf. bl.a. Erling Borchert, ”Produktefterligninger”, 2. udg. 2003, side 232f., Eva Aaen Skovbo i UfR 2004 B, s. 124-129, og min ph.d.-afhandling side 204-222. Se dog også Christina Wagner i FM 2003(7), s. 168ff.

¹⁶ Jf. herved bl.a. Højesterets dom i U 2011.2501 H og min artikel i NIR 2009(4), s. 396-404.

pålægges ved dom.¹⁷ Dette har bl.a. betydning i sager, der anlægges mod formidlere på internettet, hvor bl.a. e-handelsdirektivet indeholder en række begrænsninger for de pligter, der kan pålægges sådanne mellemmand.

Retsplejerådets betænkning indeholder ingen overvejelser om forholdet til de gældende regler om *umiddelbare fogedforretninger*. I lyset af det foreslåede udvidede anvendelsesområde for midlertidige foranstaltninger vil jeg anbefale, at der i lovbemærkningerne medtages en bemærkning herom – f.eks. i forlængelse af omtalen af forholdet til reglerne om arrest og bevissikring.

3. Midlertidige foranstaltninger *ex parte*

Retsplejerådets forslag til § 347 g, stk. 4, 3. pkt., giver mulighed for at meddele midlertidige foranstaltninger uden underretning af modparten, hvilket indebærer en videreførelse af de gældende regler om *ex parte* forbud. Ifølge praksis er adgangen til at nedlægge sådanne *ex parte* forbud snæver, jf. bl.a. Østre Landsrets principielle kendelse om dette spørgsmål af 22. september 2010.

Det er blevet gjort gældende, at denne begrænsede adgang til *ex parte* forbud er i strid med Retshåndhævelsesdirektivets artikel 9(3). Man har herved navnlig efterlyst en mulighed for, at fogedretten – efter at have nedlagt et forbud *ex parte* – vil kunne gennemføre en høring af rekvisitus og derpå tage fornyet stilling til forbudsbegæringen. En sådan mulighed findes i flere af EU's medlemsstater.

På denne baggrund kan forslagets § 347 p, stk. 2 og stk. 5, få stor betydning, idet disse regler i modsætning til de gældende regler om ophævelse af et forbud ikke synes at forudsætte, at der foreligger *nye forhold*. Den foreslåede bestemmelse synes herved reelt at indføre en *genoptagelsesadgang* i sager om midlertidige foranstaltninger.

Jeg vil anbefale, at det tydeliggøres i lovbemærkningerne, *hvornår* denne genoptagelsesadgang skal kunne anvendes, herunder om der med forslaget er tilsigtet en øget brug af midlertidige foranstaltninger *ex parte* – med mulighed for efterfølgende høring af modparten efter de nævnte regler i forslagets § 347 p. Efter min opfattelse taler de retssikkerhedsmæssige hensyn, som er fremhævet i Østre Landsrets ovennævnte kendelse, med styrke for at forbeholde anvendelsesområdet for *ex parte* afgørelser til meget *klare krænkelsetilfælde*.

Jeg vil desuden anbefale, at det tydeliggøres i lovbemærkningerne, at muligheden for at indgive en anmodning efter forslagets § 347 p, stk. 5, ikke er forbeholdt modparten, men står åben for enhver med retlig interesse heri. Dette har særlig betydning i sager om blokering af internetindhold, jf.

---

¹⁷ Jf. om dette princip bl.a. Peter Westberg, "Det Provisoriska Rättsskyddet i Tvistemål" (2004), Bok 1, s. 95, og min afhandling "Immateriale rettigheder og Foreløbige Forbud", s. 217f.

umiddelbart nedenfor 4, hvor en tredjemand, som skades af en sådan blokering, vil kunne have en anerkendelsesværdig interesse i at kunne få prøvet, om den midlertidige afgørelse skal ophæves.

4. Midlertidige foranstaltninger over for internetmellemmænd

Retshåndhævelse på internettet giver anledning til særlige udfordringer, og i de senere år har man i stigende grad ønsket, at de såkaldte *mellemmænd* skal spille en mere aktiv rolle for at sikre lovlighed på internettet. Disse mellemmænd – bl.a. udbydere af internetadgang (f.eks. de danske teleselskaber) og udbydere af tjenester på internettet (f.eks. søgemaskiner og platforme for brugergenereret indhold som f.eks. YouTube, Flickr m.fl.) – har nemlig en række *tekniske* muligheder for at forhindre krænkelse på internettet, f.eks. ved at blokere retsstridigt internetindhold og ved at lukke eller filtrere en internetforbindelse, der anvendes til retsstridige formål.

Den anførte tendens til at give disse mellemmænd en aktiv rolle i retshåndhævelsen er i vidt omfang søgt opnået gennem de gældende regler i retsplejeloven om forbud, jf. fra dansk retspraksis bl.a. U 2006.1474 H (vedr. en internetforbindelse), fagedretsafgørelser om hjemmesiderne "allofmp3.com" og "mp3sparks.com", Københavns Byrets afgørelse vedr. "thermapower.com", U 2010.2221 H (piratebay.org) og senest Frederiksberg Rets fagedafdelings afgørelse vedrørende "Grooveshark.com". Ønsket om gennem forbud at kunne blokere for danske borgeres adgang til retsstridigt indhold på internettet har også ført til ny lovgivning, jf. bl.a. lægemiddellovens § 65 og spillelovens § 39 b.

Når én internetudbyder er blevet pålagt at blokere sine kunders adgang til et bestemt internetsted, har mange af de øvrige danske internetudbydere i flere tilfælde automatisk foretaget en tilsvarende blokering. Reglerne om forbud har således i flere tilfælde dannet grundlag for en blokering af internetindhold for hovedparten af den danske befolkning.

Blokering af internetindhold er et indgreb i ytrings- og informationsfriheden efter EMRK artikel 10(1), og en sådan foranstaltning skal derfor opfylde betingelserne i EMRK artikel 10(2). Dette indebærer bl.a. et krav om proportionalitet mellem indgrebet (blokeringen) og det anerkendelsesværdige formål, som forfølges (f.eks. beskyttelse af privates ophavsrettigheder eller håndhævelse af den danske lægemiddel- eller spillelovgivning). Da en blokering normalt vil omfatte det pågældende internetsted som sådan (jf. de ovenfor omtalte danske sager), vil en blokering også kunne ramme lovligt indhold på det pågældende internetsted. Dette er et forhold, som må indgå i interesseafvejningen efter EMRK artikel 10(2).

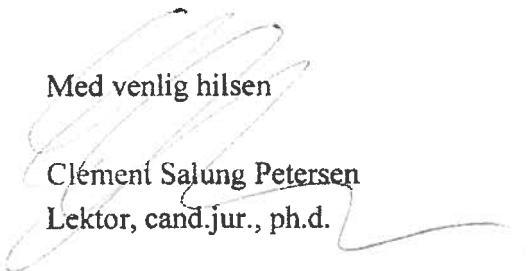
Anmodningerne om blokering af internetindhold indgives mod en mellemand (f.eks. en internetudbyder), der ofte ikke vil have nogen reel interesse i sagen. Den person, der står bag et

formodet ulovligt internetsted, er ikke part i sagen, og der er intet krav om, at retten eller sagens parter skal *underrette* personen bag det pågældende internetsted, således at denne kan varetage sine interesser i sagen. Der er heller intet krav om, at mellemmanden (f.eks. en internetudbyder) giver møde i sagen.

De gældende regler om forbud er herved uegnede til at sikre, at der ved begæringer om blokering af internetindhold foretages den prøvelse, som er forudsat bl.a. i EMRK artikel 10, jf. ovenfor. Det er derfor blevet påpeget i den juridiske litteratur, at der er behov for en lovregulering af adgangen til at blokere internetindhold.¹⁸ I en række lande omkring os er der taget initiativer til en sådan lovregulering, jf. bl.a. den engelske *Digital Economy Act* (2010) og det norske Kulturdepartementets høringsnotat af april 2011.¹⁹

Jeg vil anbefale at dette spørgsmål gøres til genstand for nærmere overvejelser i lyset af bl.a. overvejelserne i England og Norge. Efter min vurdering kan det påpegede behov for en lovregulering af adgangen til at blokere internethold med fordel opfyldes gennem en lovbestemmelse i det foreslåede kapitel om midlertidige foranstaltninger.

Med venlig hilsen

Clément Salung Petersen
Lektor, cand.jur., ph.d.

Kontoradresse:

Københavns Universitet
Det Juridiske Fakultet
Studivestryde 6
1455 København K
E-mail: clement.petersen@jur.ku.dk
Tlf. 35 32 31 44

---

¹⁸ Jf. bl.a. min artikel i *Nordisk Immaterielt Rättsskydd (NIR)* 2009(1), s. 29-43, og Søren Sandfeld Jakobsen og Clément Salung Petersen, "Injunctions against *mere conduit* of information protected by copyright – a Scandinavian perspective" i *IIC* 2011(2), s. 151-181.

¹⁹ Jf. http://www.regjeringen.no/pages/16468635/Horingsnotat_2011.pdf. Se bl.a. s. 50f. i dette høringsnotat.

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Proceskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Att.: Stine Maria Tolstrup Christensen

Lægemeddel
Industri
Foreningen

Lersø Parkalle 101
2100 København Ø
Telefon 39 27 60 60
Telefax 39 27 60 70

info@lif.dk
www.lif.dk

Dato: 01-06-2012

Høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

Lægemeddelindustriforeningen, Lif, redegjorde i sit brev af 10. november 2010 (vedlagt) til Justitsministeriets Procesretskontor for de betydelige problemstillinger, som er forbundet med de gældende regler om fagedforbud i patentkrænkelsessager, og fremlagde i den forbindelse mulige løsninger.

Det er glædeligt at se, at Betænkning 1530: Reform af den civile retspleje VII, der blev offentliggjort i april 2012, helt overordnet afhjælper nogle af disse problemstillinger, og må betragtes som værende en væsentlig forbedring af de nuværende regler. Lif værdsætter Retsplejerådets grundige og hurtige arbejde omkring dette emne og støtter således helt overordnet, at fagedforbudssystemet reformeres som det fremgår af Betænkning 1530. Lif opfordrer også til, at det videre arbejde med behandling, vedtagelse og implementering af betænkningen sker hurtigst muligt, således at retssikkerheden på fagedforbudsområdet øges.

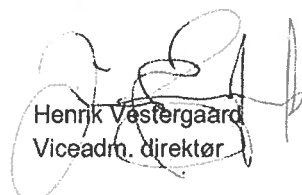
Lif tilslutter sig, at Sø- og Handelsrettens kompetence udvides til at behandle fagedforbudssager, hvor immaterialretsregler har væsentlig betydning, så som patentkrænkelsessager. For at få den tilsigtede virkning, dvs. hurtig, effektiv og betryggende behandling af fagedforbudssager, er det altafgørende, at Sø- og Handelsretten ikke alene tilsikres tilstrækkelige ressourcer, men også sikrer, at det er muligt, at fagedforbudssager kan høres med kort varsel.

Lif så gerne, at Sø- og Handelsretten kunne få kompetence til behandling af bevissikringsager efter samme kriterier som forbudssagerne, dvs. hvor immaterialretsreglerne har væsentlig betydning. Dette er ikke muligt ifølge den foreliggende betænkning. Det ville give god mening og være procesbesparende, om den samme ret behandlede såvel bevissikring som fagedforbudssag relateret til fx patentkrænkelse. Dette forudsætter dog, som ovenfor, at Sø- og Handelsretten er sikret tilstrækkelige ressourcer til, at bevissikringsager kan gennemføres tilstrækkeligt hurtigt.

Lif noterer sig, at forslaget ikke berører mulig kumulation af sager, fx hvor en krænkelse er foretaget af en eller flere krænkere. Lif henstiller til, at indførelse af kumulation for visse typer sager overvejes, og henviser i den forbindelse til vores brev af 10. november 2010, som diskuterer denne problemstilling i større detalje.

Lif henstiller til, at der overvejes indførelse af hjemmel til præklusion i patentkrænkelsessager, således som det også blev fremført i vores brev af 10. november 2010. Lif henstiller endvidere til, at det bliver muligt at opnå fagedforbud ex-parte, således som det også er stipuleret af TRIPS og retshåndhævelsesdirektivet. Det er væsentligt for lægemiddelindustrien, at sådanne forbud er mulige fx i sager vedrørende salg af ulovlig medicin fra internetapoteker, hvor det er umuligt at opnå kontakt med krænkeren.

Venlig hilsen

Henrik Vestergaard
Viceadm. direktør

Allan Skårup Kristensen
Chefkonsulent

NOTAT

11. juni 2012

/LHO

Høring over Retsplejerådets betænkning nr. 1530/2012 om midlertidige afgørelser om forbud og påbud

Patent- og Varemærkestyrelsen takker for muligheden for at afgive høringssvar vedrørende ovennævnte, idet det samtidig bemærkes, at styrelsens bemærkninger alene angår de rettighedsområder, der henhører under styrelsens ressort.

Patent- og Varemærkestyrelsens ønske om at deltage i høringen skal ses i sammenhæng med styrelsens generelle interesse i, at der på styrelsens ressortområde træffes retsafgørelser af høj kvalitet.

Samtidig har styrelsen gennem flere år modtaget en række henvendelser fra især virksomheder, organisationer og rådgiverbranchen, der samstemmende har ytret ønske om at styrke kvaliteten af behandling og afgørelse om midlertidige forbud på IPR-området ved at samle sådanne sager i Sø- og Handelsretten. Styrelsen kan derfor tiltræde de betragtninger, der udtrykkes i det indledende afsnit om Retsplejerådets kommissorium og beslutningen om at fremrykke denne del af arbejdet.

Patent- og Varemærkestyrelsens bemærkninger skal endvidere ses i kontekst af regeringens generelle bestræbelser på at styrke håndhævelsen af IPR, som udmønter sig i konkrete initiativer på såvel nationalt som internationalt plan.

Det er Patent- og Varemærkestyrelsens opfattelse at de ændringer, der foreslås i relation til at samle kompetencen vedrørende forbudssager på IPR-området hos Sø- og Handelsretten, vil styrke kvaliteten i denne type afgørelser. Såvel de nationale erfaringer fra samlingen af de egentlige domssager hos Sø- og Handelsretten, i medfør af RPL § 225, som internationale erfaringer med specialisering af afgørelser på de rettighedsområder, der henhører under styrelsen, har vist sig at bidrage positivt til afgørelsernes kvalitet.

Selvom der anlægges et fåtal af denne type af sager på årsbasis er de ofte af høj kompleksitet og stor økonomisk værdi. Gennem de seneste år har Sø- og Handelsretten i kraft af specialisering og hyppig inddragelse af sagkyndige medlemmer styrket sine kompetencer i relation til behandlingen af domssager på immaterialretsområdet.

På det grundlag er, det styrelsens indtryk, at der både blandt virksomheder og rådgivere, herunder advokater og patentagenter, er stor grad af tillid til kvaliteten i Sø- og Handelsrettens afgørelser. Også henset til det forhold, at Sø- og Handelsretten kan sættes, hvor det i en given forbudssag måtte være findes mest velegnet, understøtter styrelsens vurdering af Retsplejerådets overvejelser og forslag som velbegrundede og hensigtsmæssige.

Justitsministeriet
Procesretskontoret

TEKNIQ
Paul Bergsøes Vej 6
2600 Glostrup
Telefon 4343 6000
Telefax 4343 2103
teknig@teknig.dk
www.teknig.dk
18. februar 2009

Ref. PMS

pms@teknig.dk

Dir 7741 1567

Vedr.: Høring over Retsplejerådets betænkning om midlertidige afgørelser om forbud og påbud (bet. nr. 1530/2012).

TEKNIQ har med tak modtaget Retsplejerådets forslag til revideret regler om midlertidige afgørelser om forbud og påbud med videre, der indebærer, at retsplejelovens regler om forbud i kapitel 57 foreslås indsat i Retsplejelovens afsnit om den civile retspleje som et nyt kapitel 23 b.

Side 1/1

Som TEKNIQ har læst betænkningen, er konsekvensen af de foreslåede ændringer i det væsentlige, at reglerne for de foreløbige retsmidler for fremtiden i det hele skal følge de almindelige bestemmelser i den borgerlige retspleje.

TEKNIQ kan tiltræde Retsplejerådets forslag om at overføre kompetencen i forbudssagerne fra byrettens afdeling for behandling af fogedsager (fogedretten) til byrettens afdeling for behandling af de civile retssager (retsafdelingen) samt at Sø- og Handelsrettens kompetence til at behandle forbudssager svarende til den kompetence, som retten allerede har til at behandle de sagstyper, der er nævnt i retsplejelovens § 225 og § 227.

Samlet kan TEKNIQ udtrykke sin tilslutning til den foreslåede reform, som er fremført i betænkning nr. 1530/2012.

Med venlig hilsen

Preben Meinecke-Søes

VOLDGIFTSINSTITUTTET

THE DANISH INSTITUTE OF ARBITRATION

Pr. e-mail: stc@jm.dk
Justitsministeriet
Att. Stine Tolstrup Christensen
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Kronprinsessegade 28, 3. sal
1306 København K

Telefon + 45 7026 5013
Telefax + 45 3313 0013

office@voldgiftsinstitutet.dk
www.voldgiftsinstitutet.dk

6. september 2012

J.nr. K-1954
Skr. Steffen Pihlbiad

Høring over Reform af den civile retspleje VII - Midlertidige afgørelser om forbud og påbud - Betænkning nr. 1530

Voldgiftsinstitutet er blevet opmærksomt på, at Justitsministeriet i april udsendte ovennævnte betænkning i høring. Institutet er opført på listen over organisationer mv., som skulle høres i sagen, men instituttet har - formodentlig ved en fejl - ikke modtaget høringsbrev mv. i sagen.

Institutet har ved telefonisk henvendelse til ministeriet fået oplyst, at det fortsat er muligt at indgive et høringssvar, som vil blive medtaget i de videre overvejelser om sagen.

Institutet høringssvar vil fortrinsvis omhandle de voldgiftsretlige aspekter ved betænkningen.

Der er instituttets opfattelse af betænkningen burde have indeholdt nærmere overvejelser om ændring af voldgiftslovens § 17 om *voldgiftsrettens* kompetence til at anordne foreløbige retsmidler, herunder om adgang til at få et af voldgiftsretten anordnet foreløbigt retsmiddel tvangsfuldbyrdet ved de almindelige domstole. Mange af de overvejelser, som er kommet til udtryk i betænkningen, er således relevante i forhold til og har en umiddelbar sammenhæng med voldgiftsrettens adgang til at anordne foreløbige retsmidler og tvangsfuldbyrdelsen heraf. Retsplejerådet har da også fundet anledning til at beskrive de gældende regler om voldgiftsrettens adgang til at anordne foreløbige retsmidler i betænkningen.

Retsplejerådet bebudede allerede i 2005 nærmere overvejelser om netop dette emne, som ikke indgik ved udarbejdelsen af forslaget til lov om voldgift, navnlig fordi at Retsplejerådet og Justitsministeriet ønskede at afvente færdiggørelsen af reglerne om foreløbige retsmidler i UNCITRAL's modellov, hvilket skete i 2006.

Det må forventes, at betænkningens lovudkast inden for overskuelig fremtid vil udmønte sig i et egentlig lovforslag på området. Institutet skal i givet fald anbefale, at et sådan lovforslag også kommer til at indeholde regler om en ændring af voldgiftsloven, således at reguleringen af voldgiftsrettens kompetence til at anordne foreløbige retsmidler moderniseres og præciseres i overensstemmelse med UNCITRAL's gældende modellov, jf. nærmere herom neden for.

I det følgende vil instituttet fremhæve relevante uddrag fra voldgiftslovens forarbejder samt UNCITRAL's modellov, ligesom instituttet vil redegøre for sine nær-

Danske Bank
Nytov Erhvervsafdeling
1459 København K
Reg.nr. 4180 konto nr. 4180503080

BIC – SWIFT: DABADKKK
DKK IBAN: DK4330004180503080
EUR IBAN: DK6030004180727620

om retsplejelovens betingelser for det foreløbige retsmiddel er opfyldt. Det er imidlertid vanskeligt at se, hvordan en sådan mellemløsning med en »vis« yderligere prøvelse (ud over de meget snævre almindelige ugyldighedsgrunde) skulle formuleres i en lovbestemmelse, og hvordan den i givet fald ville skulle administreres i praksis.

Man kan derimod efter Retsplejerådets opfattelse bedre forestille sig, at hvis voldgiftsretten med en udførlig begrundelse har truffet afgørelse om et foreløbigt retsmiddel, som er reguleret i retsplejeloven, ud fra kriterier, som harmonerer med retsplejelovens betingelser for det pågældende foreløbige retsmiddel, så vil voldgiftsrettens afgørelse have afgørende betydning for domstolens beslutning om at iværksætte et tilsvarende foreløbigt retsmiddel. Det kan også formuleres på den måde, at prøvelsen af retsplejelovens betingelser lempes, men at der principielt er tale om, at domstolene anvender retsplejelovens regler. Spørgsmålet er imidlertid, om det er hensigtsmæssigt, at en sådan retstilstand i givet fald betegnes som en fuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelse.

Retsplejerådet bemærker, at hverken UNCITRAL's modellov eller den norske eller den svenske voldgiftslov indeholder regler om fuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler. Derimod indeholder den engelske voldgiftslov og de tyske regler bestemmelser om, at domstolene skønmæssigt kan tillægge voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler eksigibilitet (dvs. bestemme, at de kan tvangsfuldbyrdes) - i de tyske regler dog udtrykkeligt begrænset til tilfælde, hvor der ikke allerede er indgivet anmodning til domstolene om iværksættelse af et tilsvarende foreløbigt retsmiddel.

Advokatrådets arbejdsgruppe har over for Retsplejerådet anført, at arbejdsgruppens forslag om tvangsfuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler skal ses i lyset af det igangværende revisionsarbejde med UNCITRAL-modellovens bestemmelser om voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler. Arbejdsgruppen har valgt en løsning, der er begrundet i navnlig procesøkonomiske overvejelser og hensynet til voldgiftens effektivitet.

Henset til de endnu ikke afsluttede forhandlinger om revision af modelloven på dette område er det imidlertid arbejdsgruppens opfattelse, at spørgsmålet om fuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler isoleret set kan afvente resultatet af forhandlingerne i UNCITRAL på dette område.

Retsplejerådet anbefaler på den baggrund, at den regel, som er foreslået i Advokatrådets redegørelse, om tvangsfuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler ikke medtages i loven. Såfremt en sådan regel skulle medtages i en ny voldgiftslov, måtte de ovenfor beskrevne tvivlsspørgsmål efter Retsplejerådets opfattelse først afklares, og dette ville forudsætte mere dybtgående og tidkrævende overvejelser."

Af lovforslagets bemærkninger, pkt. 5.13.3 fremgår, at Justitsministeriet, af de grunde, som Retsplejerådet har anført, tilslutter sig, at der ikke i voldgiftsloven bør medtages regler om fuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler. Det fremgår endvidere det anførte sted:

of the dispute.

Article 17 A. Conditions for granting interim measures

(1) The party requesting an interim measure under article 17(2)(a), (b) and (c) shall satisfy the arbitral tribunal that:

(a) Harm not adequately reparable by an award of damages is likely to result if the measure is not ordered, and such harm substantially outweighs the harm that is likely to result to the party against whom the measure is directed if the measure is granted; and

(b) There is a reasonable possibility that the requesting party will succeed on the merits of the claim. The determination on this possibility shall not affect the discretion of the arbitral tribunal in making any subsequent determination.

(2) With regard to a request for an interim measure under article 17(2)(d), the requirements in paragraphs (1)(a) and (b) of this article shall apply only to the extent the arbitral tribunal considers appropriate.

Section 2. Preliminary orders

Article 17 B. Applications for preliminary orders and conditions for granting preliminary orders

(1) Unless otherwise agreed by the parties, a party may, without notice to any other party, make a request for an interim measure together with an application for a preliminary order directing a party not to frustrate the purpose of the interim measure requested.

(2) The arbitral tribunal may grant a preliminary order provided it considers that prior disclosure of the request for the interim measure to the party against whom it is directed risks frustrating the purpose of the measure.

(3) The conditions defined under article 17 A apply to any preliminary order, provided that the harm to be assessed under article 17 A(1)(a), is the harm likely to result from the order being granted or not.

Article 17 C. Specific regime for preliminary orders

(1) Immediately after the arbitral tribunal has made a determination in respect of an application for a preliminary order, the arbitral tribunal shall give notice to all parties of the request for the interim measure, the application for the preliminary order, the preliminary order, if any, and all other communications, including by indicating the content of any oral communication, between any party and the arbitral tribunal in relation thereto.

(2) At the same time, the arbitral tribunal shall give an opportunity to any party against whom a preliminary order is directed to present its case at the earliest practicable time.

(3) The arbitral tribunal shall decide promptly on any objection to the preliminary order.

(1) An interim measure issued by an arbitral tribunal shall be recognized as binding and, unless otherwise provided by the arbitral tribunal, enforced upon application to the competent court, irrespective of the country in which it was issued, subject to the provisions of article 17 I.

(2) The party who is seeking or has obtained recognition or enforcement of an interim measure shall promptly inform the court of any termination, suspension or modification of that interim measure.

(3) The court of the State where recognition or enforcement is sought may, if it considers it proper, order the requesting party to provide appropriate security if the arbitral tribunal has not already made a determination with respect to security or where such a decision is necessary to protect the rights of third parties.

Article 17 I. Grounds for refusing recognition or enforcement

(1) Recognition or enforcement of an interim measure may be refused only:

(a) At the request of the party against whom it is invoked if the court is satisfied that:

(i) Such refusal is warranted on the grounds set forth in article 36(1)(a)(i), (ii), (iii) or (iv); or

(ii) The arbitral tribunal's decision with respect to the provision of security in connection with the interim measure issued by the arbitral tribunal has not been complied with; or

(iii) The interim measure has been terminated or suspended by the arbitral tribunal or, where so empowered, by the court of the State in which the arbitration takes place or under the law of which that interim measure was granted; or

(b) If the court finds that:

(i) The interim measure is incompatible with the powers conferred upon the court unless the court decides to reformulate the interim measure to the extent necessary to adapt it to its own powers and procedures for the purposes of enforcing that interim measure and without modifying its substance; or

(ii) Any of the grounds set forth in article 36(1)(b)(i) or (ii), apply to the recognition and enforcement of the interim measure.

(2) Any determination made by the court on any ground in paragraph (1) of this article shall be effective only for the purposes of the application to recognize and enforce the interim measure. The court where recognition or enforcement is sought shall not, in making that determination, undertake a review of the substance of the interim measure.

Section 5. Court-ordered interim measures

VOLDGIFTSINSTITUTTET

THE DANISH INSTITUTE OF ARBITRATION

Hvis Danmark fortsat skal fremstå som et attraktivt forum for international voldgift til gavn for det danske erhvervsliv er det vigtigt, at voldgiftsloven fortsat følger de internationale standarder, herunder især UNCITRAL's modellov.

Det vil efter instituttets vurdering ikke være hensigtsmæssigt at bygge regler om tvangsfuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler på den ordning, som er beskrevet i Retsplejerådets overvejelser (pkt. 5.13.2 i lovforslagets bemærkninger), og som går ud på, at de almindelige domstole kan lade sig inspirere af voldgiftsrettens udførligt begrundede afgørelse om at anordne de foreløbige retsmidler, som fremgår af retsplejeloven, således at domstolene her-efter anvender retsplejelovens regler til at anordne en tilsvarende foranstaltning, der efterfølgende kan fuldbyrdes i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige regler. Som det fremgår det anført sted af forarbejderne, kan der for det første rejses spørgsmål, om det er hensigtsmæssigt, at en sådan retstilstand betegnes som fuldbyrdelse af voldgiftsrettens afgørelse. Dernæst vil en sådan retstilstand efter instituttets opfattelse på en uhensigtsmæssig måde være afhængig af, hvilke foreløbige retsmidler der på et givent tidspunkt stilles til rådighed i retsplejeloven, og ikke om det af voldgiftsretten foreslåede foreløbige retsmiddel er egnet til fuldbyrdelse.

Det vil efter instituttets vurdering heller ikke være hensigtsmæssigt at bygge regler om tvangsfuldbyrdelse på den ordning, som også er beskrevet i bemærkningernes pkt. 5.13.2, og som går ud på, at de almindelige domstole skønsomt kan tillægge voldgiftsrettens afgørelser om foreløbige retsmidler eksigibilitet. Denne variant synes også at føre til manglende ensartethed i retsanvendelsen og at modvirke en international harmonisering på området.

Andre spørgsmål

- Bestemmelser om retternes kompetence

Af bestemmelsen i lovdkastets § 347 b, stk. 2, fremgår, at de i stk. 1 nævnte bestemmelser om retternes saglige og stedlige kompetence i midlertidige afgørelser om forbud og påbud også gælder for tvister, hvor hovedsagen skal ved voldgift.

Det fremgår af forarbejderne til voldgiftsloven, at hensynet til overskueligheden for navnlig udenlandske brugere af voldgiftsloven er tillagt væsentlig betydning ved formuleringen af voldgiftslovens enkelte bestemmelser. Det anførte indebærer blandt andet, at loven indeholder visse gentagelser og i princippet overflødige bestemmelser, som altså er medtaget alligevel af hensyn til især udenlandske brugere, som normalt ikke vil besidde det fornødne kendskab til dansk lovgivningstradition, og som ikke bør være henvist til at søge efter relevant regulering af voldgiftssagens gang i anden lovgivning end voldgiftsloven.

Med tanke på dette hensyn, som efter instituttets opfattelse med rette er tillagt væsentlig betydning, kunne de voldgiftsrelaterede regler i udkastets § 347 b, som i det konkrete tilfælde udpeger den sagligt og kompetente domstol, med fordel fremgå direkte af voldgiftsloven. Dette vil være en forbedring af den nuværende retstilstand og i øvrigt være på linje med den anvendte fremgangsmåde i voldgiftslovens § 5, som udtrykkeligt omhandler domstolenes stedlige kompetence i forhold til at behandle anmodninger efter en række nærmere angivne bestemmelser i voldgiftsloven.